8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 400 lir | Leto XXXVII. Št. 17 (10.839) | TRST, sreda, 21. januarja 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TAKOJ PO FORMALNI UMESTITVI RONALDA REAGANA ZA PREDSEDNIKA ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE

Ameriški talci končno osvobojeni

Tehnični pristanek na ameriškem letalskem oporišču pri Atenah in skoraj gotovo čakanje na alžirskem letališču, ki naj omogoči Carterju prihod v Wiesbaden

Včeraj ob 18.25 po našem času se je po 444 dneh in po mučnem natezanju prav do zadnjega trenutka, končala odisejada ameriških talcev v Iranu. V trenutku ko je v Teheran prišlo uradno sporočilo, da so ameriške banke deponirale v Londonu okroglih 9 milijard dolarjev kot zakonito last iranske države, se je s teheranskega letališča dvignilo prvo od treh alžirskih letal z 52 talci in poletelo najprej v Atene in od tam v Alžir, od koder jih bodo prepeljali v ameriško vojaško oporišče v Wiesbadnu v Zahodni Nemčiji in od tam v ZDA.

Toda ura odleta ameriških talcev iz Irana je bila tempirana še na drug dogodek, na umestitev novega predsednika ZDA Ronalda Reagana, kar prav gotovo ni naključno. Teheranske oblasti niso hotele dati osovraženemu Carterju zadoščenje, da bi sklenil svoje predsednikovanje s sprejemom izpuščenih talcev v Wiesbadnu še kot predsednik ZDA in so raje počakale, da je predsednik tudi formalno postal Reagan neglede na zelo ostre izjave, ki jih je še v teh dneh ponovil na račun iranskega revolucionarnega vodstva. Je bila v tem dejanju ponujena roka za začetek vzpostavljanja drugačnih odnosov med ZDA in Iranom? To bo pokazala bodočnost, za zdaj je Reagan, če je za roko šlo, ponudbo odklonil, ko je izbral prav Carterja za svojega posebnega odposlanca, da sprejme v Wiesbadnu ameriške talce. Prefinjena diplomatska poteza na dve strani: proti Iranu in proti ameriškemu demokratskemu javnemu mnenju.

Za Carterjem ostajajo štiri leta neuspehov v notranji in zunanji politiki, katerih krona je bila prav zadeva s talci oziroma vodenje te zadeve. Ostajajo pa tudi štiri leta miru, pa čeprav miru na vrvici. Z Reaganom se začenja novo razdobje. Kakšno? V svojem 15-minutnem nastopnem govoru v okviru filmsko zrežirane koreografije, je napovedal postopno toda zanesljivo notranje gospodarsko napredovanje, za svojo mednarodno politiko pa je dejal, da se bodo ZDA zavzemale za mir, da pa zanj ne bodo pokleknile pred nikomer.

Kaj lahko pomenijo te besede: vsaj opozorilo če ne grožnjo ali napoved iskanja novega dialoga z velikim blokovskim antagonistom?

TEHERAN, WASHINGTON, ALŽIR — Le za nekaj minut so se prižgale luči ob vzletnih stezah teheranskega letališča in v krajših presledkih so eno za drugim vzletela alžirska letala. Kratko sporočilo iranske tiskovne agencije «Pars» je razblinilo zadnje skrbi in dvome: «Po 444 dneh so se ameriški talci vkrcali v letalo, da bi zapustili Iran. Letalo se pomika po vzletišču». Po kratkem premoru je agencija še sporočila: «Tu agencija Pars iz Teherana. Letalo s talci je pravkar vzletelo, ura je 20.55».

Ameriški talci so bili končno svobodni, a predsedniku Carterju ni bilo usojeno, da bi veselo vest razglasil Američanom, še manj pa, da bi talce dočakal kot predsednik ZDA. Le nekaj minut prej je končal svoj predsedniški mandat. Iranci so do potankosti preračunali, da so talce izpustili, medtem ko je bil imenovan za novega predsednika ZDA Ronald Reagan.

Politični opazovalci z druge strani Atlantika niso imeli več dvomov. «Bančni tehnični zapleti» so bili po njihovem le pretyeza, da je Irancem uspelo do zadnjega ponižati odhajajočega Carterja. Tudi salamonska Reaganova rešitev, da bo danes Carter dočakal talce v Wiesbadnu, ne več kot predsednik ZDA, temveč kot posebni Reaganov odposlanec, ni spremenila žgočega poraza. Bivši predsednik pa je prav v zadnjih urah s požrtvovalnostjo dokazal, da ni človek, ki se plaši težav. Dve neprespani noči, mrzlična posvetovanja s člani svoje administracije in z ameriškimi finančnimi krogi, v tesni tekmi s časom, a ni odnehal, do zadnjega je hotel dokazati, da ri bil «tako slab in nesposoben predsednik» kot so ga prikazali.

V trenutku, ko so trije «boeingi 727» alžirske letalske družbe zapuščali iranski zračni prostor, je Alžirija vložila dogovorjeni znesek na iranske račune. Vsota še sedaj ni znana. Finančni krogi zatrjujejo, da znaša znesek od 8 do 10 milijard dolarjev; šele ta trenutek so bili ameriški diplomati dokončno svobodni.

Takoj po vstopu treh alžirskih letal v turški zračni prostor, so se letalom pridružili turški «phantomi» in jih pospremili do grške meje. Zadnji hip so se namreč odločili, da alžirska letala ne bodo pristala na ankarskem letališču, temveč da nadaljujejo polet preko Egejskega morja in pristanejo šele na ameriškem oporišču «Hellenikon» nedaleč od Aten. Medtem pa sta z ameriškega letalskega oporišča «Rhein-Main» pri Frankfurtu vzletela dva v leteče bolnišnice predelana «DC-9» ameriškega vojnega letalstva, ki bosta talce prevzela na alžirskem letališču.

Pozno sinoči niso še objavili vesti, kdaj bosta ameriški letali po prevzemu talcev tudi odleteli proti Frankfurtu. Opremljeni sta tako, da bi daljši postanek na alžirskem letališču ne predstavljal za talce nobene dodatne težkoče. Navsezadnje bo ta prisilni pristanek dobro došla sprememba po 444 dneh prisilnega jetništva. Po vsej verjetnosti bosta letali ostali v Alžiru precej časa, vsaj toliko, da omogočijo današnji Carterjev prihod v Wiesbaden. Tu bo namreč ameriške talce čakalo novo jetništvo, «prevzgoja» pod budnimi očmi zdravstvenih in psiholoških ekip, ki bodo poskušale izbrisati posledice 14-mesečnega jetništva in uvajati osvobojene talce v normalno življenje.

Medtem je osvoboditev ameriških talcev z olajšanjem pozdravil ves cmikani svet. Finančni krogi pa si že z zadovoljstvom manejo roke, kako bodo ponovno obnovili gospodarske stike z revolucionarnim Iranom, ki so jih morali na zahtevo Carterja omiliti ali celo zamrzniti.

V Bruslju so zunanji ministri Evropske gospodarske skupnosti soglasno sklenili, da umaknejo politične in gospodarske sankcije proti Iranu, ki so jih sklenili na neapeljskem sestanku 17. maja lani. Resnici na ljubo, je takratna «deveterica», čeprav v omiljeni obliki, nadaljevala s trgovskim poslovanjem, sedaj pa jo čakajo mastni zaslužki, ki postajajo vedno bolj verjetni, saj je Iran že napovedal, da ne bo več obnovil gospodarskega sodelovanja z ZDA. «Deseterica» se za sedaj «sramežljivo» izmika odgovorom, če bo obnova dobav Iranu vključevala tudi vojaški material. V Bagdadu pa se prav tega bojijo. Iraški voditelji so bili včeraj morda edini, ki se niso veselili osvoboditve talcev. Na teheranskem letališču so dokončali eno poglavje, interesi Zahoda pa odpirajo sedaj novo poglavje, ki bo predvsem upoštevalo svoje dobičke, ne pa interesov srednjevzhodnih držav.

LUANDA — Na sedežu angolske partije so se začeli uradni pogovori med delegacijo delavske partije in ZK Jugoslavije.

Dobrodošlica osvobojenim ameriškim talcem na oporišču «Rhein-Main» (Telefoto AP)

Šestdesetletnica KP Italije

V zgodovini 60 let ne pomeni veliko, venčar je prav, da opravimo, čeprav v kratkih besedah, bežen obračun politične poti, ki jo je v tem obdobju prehodila KP Italije.

Nastala je v gledališču San Marco v Livornu, ko se je PSI opredeljevala o pogojih III. internacionale. Bila so leta revolucionarnih upanj in strasti po zmagoviti oktobrski revoluciji v Rusiji. Lenin je tedaj upal, da bo komunistom uspelo vreči iz partije Turatijeve reformiste in preimenovati PSI v komunistično partijo na osnovi stopitve struj Gramscijevega «Ordine nuovo», Bordigove levice in Serratijevih maksimalistov. Dejansko pa je Serrati ostal z reformisti, ki so zbrali 14 tisoč glasov, maksimalisti 98 tisoč, komunisti 58 tisoč. Prišlo je do razcepa in oblikovanja KPI, majhne in vendar borbene stranke, ki bo imela odločilen vpliv v naslednjih desetletjih italijanske zgodovine.

Zanimivo je vsekakor, da je od vsega začetka imela nova KP Italije trdno oporo med turinskim proletariatom in v Julijski krajini, kjer so z odločilno podporo Slovencev in Hrvatov bili komunisti v večini.

Bordigovega sektaštva se je KPI otresla že nekaj let pozneje, na kongresih v Lyonu in Kölnu, kjer se je — med drugim — začela dosledno soočati s kolonialnim in nacionalnim vprašanjem, ki sta gibali revolucije. V Lyonu je KP Italije že bila pod vplivom skupine «Ordine nuovo» Antonia Gramscija in Palmira Togliattija.

Zdesetkana v letih fašizma se je KPI vendar prebila skozi viharna leta tragičnih zmot in legendarnih junaštev, od zametkov protifašistične gverile v Etiopiji s Tauetom Ukmarjem in Barontinijem do španske vojne, kjer se je končno utrdila akcijska enotnost italijanskih protifašistov in omogočila organizacijo oboroženega odpora po kapitulaciji 8. septembra 1943 in nemški zasedbi.

Uresničila se je Gramscijeva napoved fašističnim sodnikom: «Vi boste uničili Italijo in mi jo bomo rešili.»

V letih protifašistične enotnosti se je KPI opredelila za demokratično revolucijo in postopnost v boju za socializem. Tako je sodelovala pri oblikovanju napredne ustave in uresničila prvi vsebinski kompromis s katoliškim pojmovanjem solidarnosti ter socialističnim reformizmom. Iz majhne stranke ilegalcev je KPI v povojni Italiji postala množična družbenopolitična sila z velikim prestižem in vplivom. V letih hladne vojne in Scelbovega centrizma je številčno nadkrilila dotlej močnejšo PSI, s katero je delila pekoči poraz «ljudske fronte» aprila 1948, informbirojevsko zablodo in zmago nad poskusom ukinjanja demokratičnega volilnega sistema leta 1953.

S socialisti se je KPI spet razšla po madžarskih dogodkih leta 1956, čeprav je XX. kongres KP SZ z destalinizacijo in politiko sožitja med bloki omogočal nove oblike dialoga. To so leta iskanja novih poti v socializem. Lekcije preteklosti, vnovično poglabljanje Gramscijevih razmišljanj, Togliattijeva ustvarjalnost in realizem so KPI omogočili, da je izoblikovala strateški načrt demokratične, italijanske poti k socializmu, osvobajanja blokovskih vplivov, dialoga z verniki ter pluralizma, kar ji še danes daje vlogo stranke, ki je v središču pozornosti.

Togliattijeva jaltska spomenica, obsodba sovjetskega vdora v Češkoslovaško in v Afganistan pričajo o tem, da KP Italije, največja komunistična stranka v kapitalističnem svetu, vodi politiko neodvisnosti in lahko prav zato nastopa z uveljavljeno avtoriteto tudi v svetovni areni z obnovitvenimi idejami «evrokomunizma».

Prav te dni je KPI postavila v ospredje politični program združevanja sil, ki naj zamenjajo trhli demokrščanski režim. Temu ustrezno prilagaja tudi svoje notranje strukture in življenje.

Velik del primorskih Slovencev je povezal svoj boj z bojem italijanske komunistične partije tudi zato, ker mu je stala ob strani in ga še danes podpira. Tudi ideini nasprotniki vedo, da je vloga KPI v našem boju za enakopravnost nezamenljiva. Zato s pozornostjo spremljajo njeno pot in njene uspehe.

STOJAN SPETIČ

Prizadevanje za Kolonkovec

Prizadevanja za dosego sprejemljive rešitve za razlaščence na Kolonkovcu in za odpravo nevarnosti novih posegov po kmetijski zemlji v mestni okolici se nadaljujejo na raznih ravneh. Včeraj se je delegacija SKGZ srečala s pokrajinskim vodstvom SSk. Svetovalci KPI, PSI in SSk so v občinskem svetu vložili interpelacije v zvezi z negibnostjo odbora LpT. Prizadeti Kolonkovčani so se zbrali na posvet s KZ in izvedenci. Podrobnejše poročilo objavljamo na tržaški strani.

TISKOVNA KONFERENCA SLOVENSKIH ČLANOV KOMISIJE PRI PREDSEDSTVU VLADE

Kritičen obračun dela posebne komisije za globalno zaščito Slovencev v Italiji

Velik razkorak med zahtevami predstavnikov manjšine in stališči ostalih članov - Pozdrav predsednika tržaške pokrajine Carboneja: Upam v hitro in pozitivno rešitev - Poudarek na enotnosti slovenskih predstavnikov v komisiji

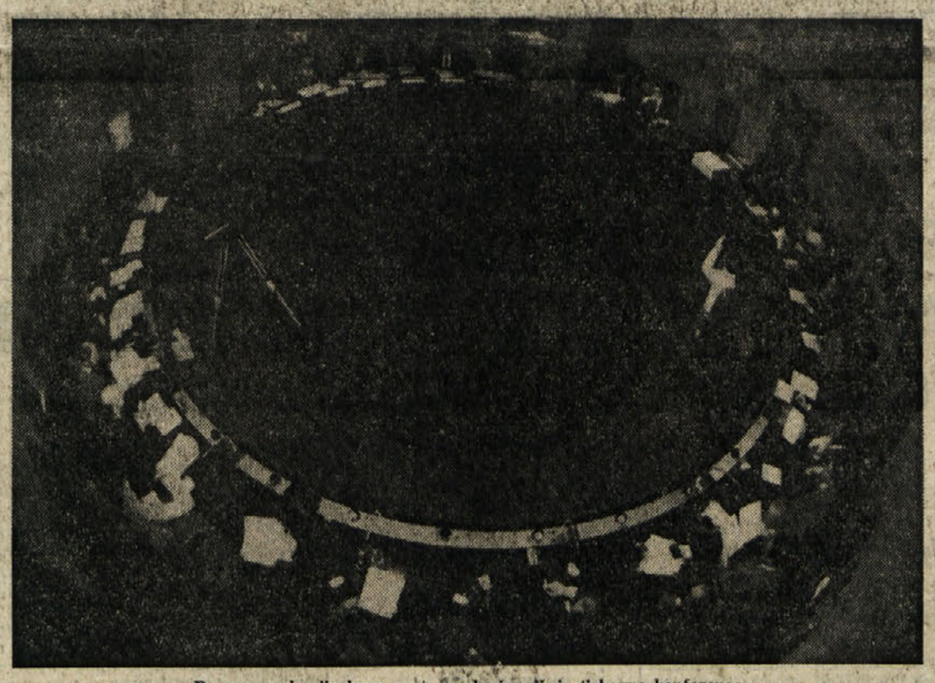

Dvorana pokrajinskega sveta med včerajšnjo tiskovno konferenco

Slovenski člani posebne vladne komisije, ki ji je bila poverjena naloga, da razpravlja o vprašanju globalne zaščite slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, kritično ocenjujejo dejavnost komisije; res je, da je prišlo med triletnim delom do priznanja nekaterih aspektov naših zahtev, vendar pa so bili pogledi predstavnikov večinskega naroda in predvsem predstavnikov posameznih ministrstev prepogosto osredotočeni na obrambo nekakšne centralistične vloge državnih inštitucij, vloge, ki je v nasprotju z demokratično odprtostjo ustavnih določil in seveda tudi s pojmovanjem demokratičnih odnosov v sodobni družbi. Odtod ugotovitev, da rezultati komisije niso zadovoljivi, ampak odražajo le možnosti, ki so bile dane v taki sestavi in v političnih pogojih dela vladne komisije.

Včerajšnja tiskovna konferenca, ki so jo slovenski člani komisije Boris Iskra, Albin Sirk, Stojan Spetič, Karel Šiškovič in Aljoša Volčič sklicali predvsem zato, da seznanijo javnost z delom komisije, ki ji je zapadel mandat 31. decembra lanskega leta, je jasno prikazala razkorak med zahtevami slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, osnovanimi na ustavnih načelih ter številnih mednarodnih listinah in dokumentih, zahtevami, ki so jih slovenski člani komisije ves ta čas enotno zagovarjali, in med ponudbami — če lahko uporabljamo ta izraz — ki so jih postavljali predvsem predstavniki vlade, ki pa so se vse prepogosto skrivali za umetno steno svojstva funkcionarjev, torej oseb, ki naj bi ne bile politično opolnomočene, ko gre za sprejemanje odločitev, ki bi, pa čeprav v minimalni meri, presegale običajna birokratska dejanja.

In vendar je iz včerajšnje tiskovne konference jasno izhajalo, da je dozorel čas, da se konkretizirajo obljube in da parlament končno odobri zakon za globalno zaščito Slovencev v Italiji. To je izhajalo tudi iz pozdravnega nagovora predsednika tržaške pokrajine Gianfranca Carboneja, ki je kot gostitelj (pokrajinska uprava je dala na razpolago slovenskim članom vladne komisije dvorano pokrajinskega sveta za včerajšnjo tiskovno konferenco) med drugim poudaril, da pokrajina ni z odmaknjenostjo pristala na prošnjo, da sprejme v goste to tiskovno konferenco, ampak je s svojimi pobudami, pa čeprav ne z vedno enakim uspehom, postavljala vprašanje pravic slovenske narodnostne skupnosti v Trstu in v vsej deželi, v središče svoje politične dejavnosti. Carbone je še dejal, da je dozorel čas za omikano razpravo kulturnega in tudi političnega značaja. Omenil je osnutke zakona, ki so bili že vloženi v parlamentu in je nato še poudaril, da je vprašanje zaščite slovenske manjšine v Italiji tudi vprašanje italijanske demokracije, njene rasti in njenega utrjevanja. Tudi zato, je dejal Carbone, upamo v hitro in pozitivno rešitev vprašanja zaščite slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Slovenski člani komisije so nato orisali osrednje značilnosti triletnega dela komisije; njihove posege v celoti objavljamo na zadnji strani. V odgovorih na vprašanja številnih časnikarjev pa so člani komisije še natančneje pojasnili nekatere aspekte svojega dela, pa tudi seznanili prisotne s svojim mnenjem o tem, kakšno naj bo v bodoče delo na politični ravni, da se vprašanje globalne zaščite dejansko premakne z mrtve točke. Sedaj, ko je komisija končala z delom, bo potrebno — kot je v odgovorih poudarilo več članov komisije — angažiranje vseh slovenskih političnih in družbenih organizacij ter demokratičnih političnih strank, da se doseže čimprejšnja odobritev globalnega zaščitnega zakona, po možnosti še pred koncem letošnjega leta. Sedaj je namreč mandat članov komisije zapadel in včerajšnja konferenca je bila predvsem dolžnostno obvestilo javnosti, kako je komisija delovala in kako se je njeno delo končalo: brez soglasja, kot je jasno razvidno iz poročil vseh petih slovenskih članov, torej brez skleppega poročila komisije. Predsednik komisije Cassandro bo sedaj sestavil svoje predsedniško poročilo o triletnem delu, pri čemer bo moral seveda navesti tudi stališča slovenskih predstavnikov, sestava tega poročila pa sodi v njegovo izključno pristojnost. Prav zaradi zapadlosti mandata komisije — in torej tudi petih slovenskih članov — se je njeno delo izčrpalo in boj za uveljavitev pravic slovenske narodnostne skupnosti v Italiji je treba nadaljevati na politični ravni.

Ob koncu tega triletnega obdobja pa je treba še poudariti neki izredno pomemben aspekt dela slovenskih članov komisije, ki je prišel do izraza tudi na včerajšnji tiskovni konferenci: slovenski člani komisije so, kot sta v odgovoru na neko strankarsko obarvano vprašanje, poudarila Aljoša Volčič in Albin Sirk, vsa tri leta delovali popolnoma soglasno. Govorili so o načelnih vprašanjih, o teh pa so bila stališča popolnoma enotna. Ta izkušnja tesnega medsebojnega sodelovanja in skupnega postavljanja zahtev bo nedvomno koristna osnova tudi za bodoče delo, ko bodo morali predstavniki manjšine sprejemati konkretne ukrepe, ki bodo z enotnostjo zadobili mnogo večjo politično težo.

Zelo dobro obiskane tiskovne konference v dvorani pokrajinskega sveta so se udeležili predstavniki vseh krajevnih sredstev množičnega obveščanja od dnevnega in periodičnega tiska do radia in televizije, tiskovnih agencij in stalnih dopisnikov dnevnega tiska in radio-televizije iz SR Slovenije. **B.Br.**

PARIZ — Član predsedstva CK ZKJ Aleksandar Grličkov se je tri dni mudil v Franciji na vabilo tamkajšnje KP. Pogovarjal se je z generalnim sekretarjem Georgesom Marchaisom in sekretarjem CK Maximom Gremetzom. Vzajemno so se seznanili z razmerami v obeh državah ter izmenjali mnenja o glavnih mednarodnih vprašanjih, posebej pa o politiki neuvrščenih, popuščanju in novi mednarodni ureditvi. Potrdili so tudi obojestransko voljo o nadaljevanju prijateljskih odnosov med ZKJ in KP Francije. (dd)

S HOLLYWOODSKIH ODROV NA ČELO AMERIŠKE UPRAVE

Ronald Reagan: 40. predsednik ZDA

WASHINGTON — «Jaz, Ronald Reagan slovesno prisežem, da bom ohranil, ščitil in branil ustavo Združenih držav Amerike, in Bog naj mi bo ob strani».

S temi kratkimi in preprostimi besedami je Ronald Wilson Reagan včeraj popoldan ob 18. uri (po našem času) postal 40. predsednik v zgodovini ZDA. Slovesna zaprisega na posebnem predsedniškem odru, pred zahodnim pročeljem Bele hiše, kjer ima svoj sedež zvezni kongres je bila le višek, vendar ne pa tudi konec tridnevne «veličastne prireditve», ki so jo pripravili v čast najstarejšemu predsedniku ZDA, 69-letnemu Reaganu. Že več dni pred včerajšnjim «ustoličenjem» so plakati, transparenti in neonske luči, ki so krasile in dajale Washingtonu posebni pečat, opominjali na skorajšnjo umestitev novega predsednika. Naraščajoče navdušenje je doživelo prvi vidni «skok» v ponedeljek zvečer, ko se je glavni akter prireditve — Ronald Reagan — prvič pojavil v prestolnici, kot častni gost slovesne prireditve, ki so jo pripravili v največjem teatru mesta. 17 tisoč «gostov» (ki so sicer plačali mastne vsote za vstopnice) je z Reaganom uživalo ob predstavi, ki so jo razgibali najboljši pevci, komiki (Bob Hope, Frank Sinatra), plesalci in igralci v državi.

Osrednja proslava je seveda bila na sporedu včeraj. V jutranjih urah sta — kot veleva tradicija — Reagan in njegova žena Nancy zaj trkovala skupno z bivšim predsednikom Carterjem, ki je svojemu nasledniku stisnil roko in dal zadnje napotke pred začetkom 4-letnega mandata, Reagan pa je Carterju čestital za srečni konec afere v zvezi s talci. Nekaj ur kasneje sta se oba napotila v Belo hišo, pred katero se je medtem že zbrala neskončna množica Reaganovih pristašev in radovednežev, prek televizijskih ekranov pa je «kronanju» — kot je umestitev imenoval marsikateri poročevalec, ki ga je veličastnost prireditve še posebej presenetila — sledila dobesedno vsa Amerika. Po začetnih formalnostih je Reagan zaprisegel pred predsednikom vrhovnega sodišča ZDA Warrenom Burgerjem: desno roko je novozivoljeni predsednik položil na materino biblijo in izrekel zvestobo državi, ki jo bo odslej upravljal.

Prvo Reaganovo politično dejanje je bil njegov uvodni govor, ki se vsebinsko ni preveč razlikoval od predvolilnih posegov bivšega kalifornijskega guvernerja. Govor je bil tudi, tokrat prežet s patriotizmom, ki bi moral Američanom vliti novega zaupanja in zagona v boju proti inflaciji in višanju cen ter zniževanju življenjske ravni. Velik poudarek je Reagan dal predvsem notranjim gospodarskim težavam in napovedani preobrazbi administracije. Zlasti pomembno je dejstvo, da je novi predsednik ZDA, že na začetku svojega mandata napovedal zmanjšanje vloge svoje administracije v prid svobodnemu tekmovanju in zasebni iniciativi: to zamisel je Reagan povezal z napovedanim zmanjšanjem davkov, ki bi moralo okrepiti svobodno iniciativo podjetij in posameznikov ter tako povečati proizvodnjo

Državam zaveznicam je Reagan obljubil, da bodo ZDA «zopet zgled svobode» in «bodo zvestobi odgovarjali z zvestobo». Političnim nasprotnim državam pa je napovedal, «da je mir največja želja ameriškega ljudstva».

Ronald Reagan, novi šef Bele hiše, v trenutku ko prisega (Telefoto AP)

NADALJUJE SE POSREDOVALNA AKCIJA V POMOČ RAZLAŠČENCEM

VČERAJ KORISTNO SREČANJE MED SKGZ IN SSK TER SESTANEK KZ Z VRTNARJI NA KOLONKOVCU

Potrebna najširša enotnost med vsemi demokratičnimi silami - Odločno nasprotovanje uporabi sile pri vdiranju v zemljišča, na katerih ljudje živijo in delajo

Posredovalna akcija Slovenske kulturno - gospodarske zveze in Kmečke zveze v podporo pravične borbe vrtnarjev s Kolonkovca se nadaljuje na raznih ravneh. V tem okviru je bilo sinoči srečanje med delegacijo SKGZ, ki jo je vodil predsednik Boris Race in v kateri je bil tudi tajnik KZ Edi Bukavec, ter Slovensko skupnostjo pod vodstvom pokrajinskega tajnika Zorka Hareja. Na sestanku so najprej zastopniki SKGZ seznanili vodstvo SSk z doslej izvedenimi pobudami proti razlastitvam in v korist upravičenih interesov kmetov in malih posestnikov s Kolonkovca, ki so se začele že ob prvih znamenjih o nevarnosti novih nasilnih posegov po zemlji v mestni okolici.

V ta okvir spadajo tudi srečanja z demokratičnimi političnimi silami, ki jih vodi SKGZ v teh dneh, da jim tolmači nasprotovanje vsakim razlastitvenim ukrepom ter še posebej odločen protest proti uporabi fizičnega nasilja pri razlastitvenih postopkih. SSk je prav tako izrazila zaskrbljenost nad položajem in namen vložiti vse napore, da se ne samo doseže zadovoljiva rešitev kolonkovškega primera, ampak tudi načelni preokret v odnosu do obravnavanja kmetijskih področij, ki so naseljena v veliki večini s Slovenci.

Obe delegaciji sta izrazili mnenje, da je v tem trenutku potrebno z ustreznimi pobudami ustvarjati najširšo enotnost med vsemi demokratičnimi silami, tako da pride v najkrajšem času do sprejemljive rešitve ne le za Kolonkovec, ampak da se z izvajanjem obveze o reviziji načrta za ljudske gradnje prepreči nadaljnje zaseganje kmetijskih površin v mestni okolici.

Zvečer so se tudi ponovno sestali prizadeti Kolonkovčani na posvetu, ki ga je priredila Kmečka zveza v prostorih prosvetnega društva «Kolonkovec». Po izrazih solidarnosti društvenega predsednika Stančiča pravični borbi domačih vrtnarjev, so tajnik KZ Bukavec in izvedenci obrazložili potek prizadevanj in posredovanj strokovne organizacije pri vseh pristojnih ustanovah in organih. Prisotni so še enkrat izrazili ogorčenje nad nezaslišanim dogodkom iz preteklega tedna, ko je gradbena špekulacija povzročila uporabo sile pri vdoru na zemljišče in potrdili namen, da se takim metodam uprejo z vsemi zakonitimi sredstvi.

Namen Kolonkovčanov je prav, da ohranijo najtrdnejšo enotnost, ki je najboljši porok za uspeh njihove borbe in so s tem v zvezi sprejeli z zadovoljstvom na znanje solidarnost, ki so jim jo izrazili stanovski tovariši iz vseh krajev na Tržaškem. V tem okviru so pozdravili pobudo KZ, da seznani s krivico, ki se v tem trenutku godi njim, a grozi v prihodnosti tudi drugim (z nevarnostjo razlastitev za velike cestne zveze, center za raziskave in druga napovedana dela), okoličane in vse prebivalstvo.

Na občini molk o Kolonkovcu

Tržaškemu občinskemu svetu se ni zdelo primerno, da bi na sinočnji seji v katerikoli obliki obravnaval vprašanje načrtov za ljudske in cenene gradnje (PEEP), oziroma vprašanje razlastitve slovenske zemlje na Kolonkovcu, ki so logična posledica teh načrtov. Pričakovali smo, da bodo nasilne razlastitve kolonkovške zemlje imele odmev tudi v občinski skupščini, ki je pristojna za urbanistično problematiko. Od občinskega odbora LpT pa smo pričakovali, da bo izrazil svoje mnenje o dogodkih, ki so globoko odjeknili v slovenski javnosti; priložnost mu je nudilo vprašanje, ki mu ga je bil zastavil svetovalec SSk Lokar po prvem nasilnem poizkusu poseganja po slovenski zemlji. Občinski odbor pa ni dal sinoči nobenega odgovora, ni izrazil svojega mnenja, kaže pa, da bo to storil na prihodnji seji, ki bo že v petek.

Občinski odbor bo moral istočasno odgovoriti tudi na nujno interpelacijo svetovalca Lokarja ter na dve vprašanji komunističnih svetovalcev Polija in Ivašičeve in socialistične skupine. Zastavili so mu jih sinoči, da bi od občinskih upraviteljev izvedeli, kakšno je njihovo mnenje o nedavnih dogodkih na Kolonkovcu ter o reviziji načrtov za ljudske in cenene gradnje (PEEP), predvsem zato, da bi izvedeli, kaj namerava storiti občinska uprava, da bi se podobni dogodki ne ponovili.

V ŠTIVANSKI PAPIRNICI

Delavstvo podprlo predloge tovarniškega sveta

Delavci štivanske papirnice so se včeraj zjutraj ponovno zbrali na sindikalni skupščini in po daljši razpravi v celoti podprli programske točke, ki jih je po sklepu vodstva tovarne, da vpiše dve tretjini zaposlenega delavstva za dva tedna v dopolnilno blagajno, izdelal tovarniški svet. Glavna programska točka se nanaša na obravnavo nastalega položaja s predstavniki deželne vlade in konkretno z odbornikom za industrijo De Carlijem, važna pa je tudi programska točka, ki predvideva nastop pri osrednjih vladnih organih z zahtevo, naj se nemudoma začne izvajati že pripravljen področni načrt za razvoj italijanske papirne industrije. Nadaljnja pomembna točka v programu je dogovor z vodstvom tovarne o koristni porabi dvotedenskega zastoja proizvodnje za organizacijo tečajev o protipožarni obrambi in o varnosti na delovnem mestu. Delavci, zbrani na skupščini, so sklenili nadaljevati z enourno stavko v okviru vsake delovne izmene.

Pobude pokrajine za pomoč handikapiranim

V okviru pobud za pomoč handikapiranim je tržaška pokrajina nabavila določeno število gledaliških abonmajev letošnje sezone Rossettija in Slovenskega stalnega gledališča. Trenutno so na razpolago še samo štirje abonmaji SSG.

Tržaška pokrajina prireja tudi plavalni tečaj za handikapirane. Tečaj vodi Giorgio Sirotti s skupino socialnih delavcev. Vpisovanje za plavalni tečaj in primerno motorično telovadbo je še vedno odprto. Za informacije se zainteresirani lahko zglasijo pri dr. Avgustu De Bernardiju na tržaški pokrajini, Trg V. Veneto 4 (tel. št. 61812, not. 63).

● **Kolektiv za zdravje ženske** prireja danes, ob 20. uri na sedežu UDI - ŽZI v Ul. del Toro 12 zborovanje o splavu.

V OBRAMBO MILJSKE LADJEDELNICE

Prihodnji torek v Trstu enotna manifestacija vsega prebivalstva

Za množičen solidarnostni poseg so se včeraj v Miljah izrekli predsednik pokrajine ter župani tržaške in vseh okoliških občin

Vprašanje nadaljnje usode miljske ladjedelnice «Cantieri Alto Adriatico» je bilo včeraj v središču pozornosti na sestanku na miljskem županstvu, ki ga je sklical župan Bordon in ki so se ga udeležili predsednik pokrajinske uprave Carbone ter župani tržaške, devinsko - nabrežinske, dolinske, repentabrske in zgoniške občine.

Ob koncu sestanka so prisotni izdali skupno poročilo, v katerem ugotavljajo, da je kriza v ladjedelnici še vedno zelo huda in da jo je izid srečanja med predsednikom in podpredsednikom deželnega odbora Comellijem in De Carlijem in predsednikom Zavoda za industrijsko obnovo Settejem še poslabšal. V tej zvezi poročilo poudarja, da sta Comelli in De Carli predložila IRI in posredno državni družbi Fincantieri konkreten načrt za rešitev ladjedelnice, načrt, s katerim soglašajo vse politične in sindikalne sile naše dežele.

Izid rimskega srečanja je vzbudil v vsej tržaški pokrajini razumljivo zaskrbljenost in napetost, ki ju še povečujejo vesti o naraščajočih težavah v štivanski papirnici, v tovarni SNIA, v obratu Radici Gallinotti in v nekaterih drugih manjših obratih. Vsa javnost tržaške pokrajine zahteva, da se kriza v vseh teh obratih, v prvi vrsti pa v miljski ladjedelnici, čimprej premosti, sicer se bomo težko znebili vtisa, da gre pri vsem tem za načrtno uničevanje struktur tržaškega gospodarstva.

Predstavniki krajevnih oblasti — je nadalje rečeno v poročilu — pozivajo zaradi tega vse občane, vse organizacije in sredstva javnega obveščanja, da se skupno zavzamejo za rešitev zadnje ladjedelnice na Tržaškem, to je obrata «Cantieri Alto Adriatico» v Miljah.

Predsednik pokrajinske uprave in župani vseh občin na območju tržaške pokrajine pozivajo zato vse prebivalstvo, naj se množično udeleži javne manifestacije, ki bo v Trstu v torek, 27. januarja popoldne in ki naj bo enovit in trden izraz enotnega stremljenja k družbenemu napredku naših krajev.

Sekcija KPI iz Devina-Nabrežine o položaju v papirnici

Sekcija KPI iz devinsko-nabrežinske občine je na zadnji seji izrazila svojo zaskrbljenost, ker je Štivanska papirnica sklenila poslati v dopolnilno blagajno 510 delavcev. Zato, da bi se našlo izhod iz sedanje situacije, je sekcija KPI pozvala na skupni sestanek vse politične sile, ki delujejo v občini in v tovarni sami.

V DEŽELNEM SVETU

Na dnevnem redu so bila vprašanja in interpelacije

Deželni svet je včerajšnjo dopoldansko sejo v glavnem posvetil vprašanjem in interpelacijam, saj jih je bilo kar dvanajst na dnevnem redu. Odbornik za promet in prevoze Rinaldi je odgovoril Listi za Trst o vprašanju vključevanja zgornjega Jadrana v evropsko prometno omrežje z uporabo tržaške in tržiške luke ter o problemu zastoja del na tabeljski železniški progi zaradi nezadostnih finančnih razpoložljivosti. Komunistični svetovalski skupini pa je odgovoril o vprašanju deželnega dopolnilnega načrta, ki je še v zametku.

Na dnevnem redu je tudi tokrat bila zdravstvena problematika; pristojni odbornik Antonini je namreč odgovoril na eno interpelacijo in dve vprašanji, ki so jih vložili MSI, LpT in KPI in ki so bolj ali manj neposredno vezani z deželnim zdravstvenim načrtom, ki je bil predvsem v tržaški pokrajini v zadnjih mesecih deležen številnih kritik in nasprotovanj.

Rajonski sveti

Danes ob 18. uri se na Proseku sestane zahodnokraški rajonski svet. Ob 20. uri se sestaneta tudi rajonska sveta za Sv. Jakob (v Ul. Caprin 18/1) in za Škedenj - Čarbolo (v Ul. del Ronchetto 77).

Na pokrajinski cesti pri Opčinah, in točneje na križišču s cesto za Briščike, je prišlo včeraj zjutraj do trčenja med simco, v katerem se je vozil 27-letni Ennio Stefani iz Križa in vojaškim vozilom. Pri tem se je voznik avtomobila lažje poškodoval. Zadobil je udarce v glavo, zaradi katerih se bo zdravil sedem dni.

S SINOČNJE REDNE SEJE

Deljena mnenja občinskega sveta o predlagani lokaciji sinhrotrona

Lista bi ga hotela namestiti v Doberdobu - Z glasovi MSI, KD in dela LpT zavrnjen amandma svetovalca Lokarja

Tržaški občinski svet se je na sinočnji seji spoprijel z vprašanjem sinhrotrona, v širšem pogledu pa z vprašanjem Centra za znanstveno in tehnološko raziskovanje, v okviru katerega naj bi namestili to strukturo. Svetovalske skupine KD, KPI, LpT in PSDI so namreč predložile štiri resolucije, njihovi predlogi o lokaciji sinhrotrona pa niso bili enaki. Tako so KD, KPI in PSI predlaga, naj bi ga namestili v okviru Centra za tehnološko raziskovanje, Lista za Trst pa je kot lokacijo predlagala Doberdob. Vprašanje lokacije je bilo torej glavni problem sinočnje razprave.

Bila je mestoma tudi zelo živahna, župan jo je tudi dvakrat prekinil v upanju, da bi prišlo do oblikovanja enotnega dokumenta, ki bi imel večjo politično težo v podporo predlogu, naj bo sinhrotron dodeljen Trstu. Vsa prizadevanja pa so le delno uspela. Po prvi prekinitvi so vse svetovalske skupine dosegle sporazum in na osnovi komunistične resolucije pripravile dokument, po katerem naj bi soglasni razpoložljivosti upravnega sveta Centra za tehnološko raziskovanje občinski odbor podprl kandidaturo mesta Trst za namestitev sinhrotrona. V tem dokumentu ni bilo točno določeno, kje naj bi ga točneje namestili. Zgodilo pa se je, da je KD po doseženem sporazumu vrinila svoj amandma (ki so ga razen radikalcev vsi sprejeli), ki je dejansko določal, naj bi sinhrotron namestili na Krasu v okviru Centra za tehnološko raziskovanje.

V zamenjavo pa je umaknila svojo resolucijo, kar so sicer že prej storili predlagatelji ostalih treh dokumentov. Tedaj pa se je začel pravi proceduralni spopad: svetovalske skupine se niso mogle sporazumeti, ali je enoten dokument resolucija KPI z popravki vseh ostalih strank, ali pa ga je treba imenovati dnevni red. V kolikor bi veljala druga hipoteza, bi dnevni red avtomatično propadel, ker so predlagatelji medtem umaknili svo je resolucije. Sejo je bilo treba ponovno prekiniti, da bi načelnikom svetovalskih skupin omogočili proučitev nastalega položaja.

Razprava se je nato nadaljevala — v njo so posegli Giacomelli (MSI), Pacor (PRI), Ercolessi (PR), Rossi (LpT), Lokar (SSk), Cominotto (PR) in D'Amore (PSI) — ob koncu pa je bila skupščina poklicana, da se izreče najprej o enotnem dokumentu z amandmajem KD, drugič pa enotnem dokumentu brez tega amandmaja. Prvega so podprle vse svetovalske skupine razen radikalcev in dela liste, pri glasovanju drugega dokumenta pa so ga svetovalci KD vzdržali. Pred sklepnima glasovanjema je občinski svet zavrnil štiri amandmaje radikalcev ter popravek, ki ga je k enotnemu dokumentu predlagal predstavnik SSk Lokar. Predlagal je, da bi odgovorni organi upoštevali interese slovenske narodnostne skupnosti v perspektivi njenega socio-ekonomskega razvoja, v kolikor bi kot lokacijo sinhrotrona izbrali področje, kjer živi slovenska manjšina. Za amandma so poleg Lokarja glasovali KPI, PSI, PSDI, PR ter svetovalca Perco in Cusmich; fašisti, vsi demokristjani in del liste so glasovali proti temu predlogu, medtem ko so se vzdržali odborniki Gambassini, Rossi, Boschini in podžupan Bassani.

Pred sodiščem zaradi mamil

Preiskovalni sodnik dr. Grassi je predal akte za začetek sodnega postopka proti 24-letnemu Renatu Filippiju (Ul. Slataper 26), ki ga obtožnica bremeni posesti in razpečevanja mamil ter nenamernega umora v obremenilnih okoliščinah. Istočasno je dr. Grassi v preiskavi oprostil vsake obtožbe štiri druge mladeniče.

Preiskava se je začela po smrti 34-letnega tržaškega narkomana Luigija Moscatija, ki so ga 5. julija lani našli mrtvega v hotelski sobi sredi mesta. Moscati, ki je komaj dan prej zapustil koronejske zapore (v ječi je obtičal zaradi tatvin), je tistega usodnega dne vzel prekomerno dozo heroina.

Po ugotovitvah preiskovalcev, se je narkoman, ko so ga izpustili na prostost, zatekel na Filippijev dom, kjer mu je slednji dal nekaj doz heroina, čeprav je vedel, da Moscati boleha zaradi kroničnega vnetja jeter.

POPRAVEK

V včerajšnjem poročilu smo po pomoti zapisali, da je prefekt dr. Francesco Larosa, ki se je poslovil od Trsta in odšel na novo službeno mesto, podprefekt. Dr. Francesco Larosa je bil v Trstu vladni podkomisar. Za pomoto se opravičujemo.

Pobuda «Narava 80» za varstvo okolja na vseh šolah

Dežela Furlanija - Julijska krajina je v sodelovanju s šolskimi skrbništvi iz Trsta, Vidma, Gorice in Pordenona ter v sodelovanju z združenjem «Italia nostra» ter svetovnim skladom za varstvo narave, pobudnik šolske kampanje za ohranjevanje in varstvo naravnega okolja v naši deželi. Pobuda bo stekla vsako leto skozi vsa osemdeseta leta in so jo zato poimenovali «Narava 80», pri tej kampanji pa bodo sodelovali učenci drugega ciklusa osnovnih šol, oziroma dijaki nižjih srednjih šol.

Ta svojevrstna kampanja predvideva neposreden pristop mladih šoloobveznih otrok k pobudi, saj bo vsak dobil posebno vprašalno polo, na katero bo zabeležil (s spisom, fotografijo ali z risbo) določen aspekt narave, ki ga bi bilo treba po njegovem mnenju valorizirati.

Celoten načrt akcije bo učiteljem in profesorjem predstavil deželni odbornik za šolstvo Barnaba na raznih sestankih. Za pedagoge iz tržaške pokrajine bo tak sestanek v petek, 30. t.m., ob 18. uri v veliki dvorani liceja «Dante Alighieri».

● **Danes ob 18.30** se sestane miljski občinski svet. Dnevni red obsega razna upravna vprašanja. Posebno pozornost pa bo skupščina posvetila vprašanju miljske ladjedelnice.

SINOČI V SLOVENSKEM KLUBU

TRŽAŠKE LJUDSKE PESMI MED IRONIJO IN RESNOBO

Številnemu občinstvu se je z daljšim sporedom umetnih in ljudskih pesmi predstavila skupina «Canzoniere triestino»

Tržaška ljudska pesem in glasba je dovolj znana, menimo, povprečnemu Tržačanu, saj ima priložnost neštetokrat slišati spevne melodije, če že ne na koncertih, pa vsaj v kaki osmici ali «klamfarski» družbi. Obenem pa je ta pesem tudi še premalo znana, predvsem v variantah, ki ne obravnavajo samo ljubezni do mesta v zalivu ali openskega tramvaja. Tržaško ljudsko izročilo ima še mnogo rezerv in prav te skuša odkrivati s svojim delom glasbena skupina «Canzoniere triestino».

Delo članov te skupine gre v smer odkrivanja takih značilnosti tržaške glasbe in pesmi, ki jih je moč povezati tudi v problemsko enoto ter to posredovati na raznih javnih nastopih, kot je bil na primer sinočnji v Slovenskem klubu. Na torkovem večeru v Gregorčičevi dvorani se je za to priložnost zbralo precej občinstva, član odbora Slovenskega kluba Franko Vecchiet pa je skupino predstavil poslušalcem ter ji po kratki predstavitvi prepustil besedo.

«Canzoniere triestino» je predstavil program, ki je bil nekoliko improviziran in ki je skušal posredovati tako aktualen «dualizem» moški - ženska in to s svojevrstnim izborom pesmi iz začetka tega stoletja. Šlo je za umetne povevke, ki pa so bile za tisti čas zelo moderne in za druge ljudske pesmi, ki nekonformistično «pripovedujejo» o duhovitem odnosu. Skratka, na eni strani «močan» moški, na drugi pa nič kaj preveč prizanesljiva in udana ženska, ki hoče biti svobodna in enakopravna. Moramo reči, da se je občinstvo ob vodajanju članov glasbene skupine zabavalo, čeprav vse ni teklo na tisti višini, ki jo je bilo pričakovati.

Prosveta

KD Vesna prireja v soboto, 24. januarja, ob 20.30 v Ljudskem domu v Križu celovečerni koncert moškega pevskega zbora Vesna. Sodeluje dekliški pevski zbor Vesna. Vabljeni.

KD Slovenec Boršt-Zabrežec sporoča, da bo v soboto, 24. t.m. ob 20.30 v prosvetni dvorani v Borštu ponovitev kulturnega večera. Nastopajo otroški, moški in mešani pevski zbor ter dramska skupina z veseloigro v narečju «Dve družini».

Proces zaradi nezakonite posesti orožja

Na kazenskem sodišču so včeraj sodili 35-letnemu Rimljanu Marcellu Verzieru, ki so ga karabinjerji iz Nabrežine pred kratkim aretirali zaradi nezakonite posesti orožja. Zalotili so ga namreč z revolverjem colt 38, za katerega ni imel orožnega lista.

Tožilec, dr. Staffa je za Verziera zahteval 1 leto in 6 mesecev zaporne kazni, medtem ko sta zagovornika Padovani iz Trsta in Striano (rimski odvetniški forum) zahtevala najnižjo kazen.

Sodišče je razsodilo 1 leto zaporne kazni, 100 lir globe in je tudi določilo pogojno prostost.

Ob nenadomestljivi izgubi našega tekmovalca in trenerja

PAVLA SEDMAKA

izraža ŠD Polet hudo prizadeti družini svoje najiskrenejše sožalje.

Ob hudi izgubi dragega sina Pavla Sedmaka izreka težko prizadetim svojcem Marjan Suban z družino svoje občuteno sožalje.

Prijatelju Andreju in družini izrekajo trener in igralci kadetske ter promocijske košarkarske ekipe Poleta globoko sožalje ob nenadni smrti brata Pavla Sedmaka.

Ob prerani izgubi nenadomestljivega Pavla Sedmaka izrekata svojcem družini Benedetič in Race najgloblje sožalje.

Osebje Državnega poklicnega zavoda za industrijo in obrt izreka iskreno sožalje družini ob preranl izgubi njihovega dragega in našega delovnega tovariša Pavla Sedmaka.

Odbor in člani kotalkarske sekcije ŠD Polet objokujejo vse prezgodnjo smrt Pavla Sedmaka, vzornega športnika in nesebičnega prijatelja. Mami, očetu, bratu in noni naše najgloblje sožalje.

Globoko pretreseni ne najdemo primernih besed sožalja za Evi in njene ob tragični izgubi sina Pavla.

Člani in vodstvo SSG

Ob kruti usodi, ki je iztrgala mladoživljenje Pavla Sedmaka, izreka SPD Tabor težko prizadetima staršema, bratu in svojcem občuteno sožalje.

Ob nepričakovani in boleči izgubi predragega Pavla Sedmaka izreka družini in svojcem globoko sožalje

družina Cveta Hrovatina

Ansambel Galebi izreka družini in ŠD Polet globoko sožalje ob nenadni smrti mladega in tako obetavnega športnika Pavla Sedmaka.

Ženski pevski zbor Valentin Vodnik izreka svoji članici Ivanki Mozetič - Lavriha iskreno sožalje ob izgubi drage none.

Našega

Pavla Sedmaka

bomo spremili na zadnji poti jutri, v četrtek, 22. t.m.

Ura pogreba bo sporočena naknadno.

SVOJCI

Z VČERAJŠNJE SEJE SINDIKALNEGA VODSTVA

Naglo slabšanje tržaškega gospodarstva zahteva enoten nastop vsega prebivalstva

Miljsko ladjedelnico je treba za vsako ceno rešiti - Resolucija svetovalske skupine KPI v deželnem svetu s konkretnimi predlogi za nujno poseganje v korist proizvodnih dejavnosti - Zahteva po izglasovanju zaščitnega zakona pred koncem leta

Najnovejši primeri naglega slabšanja gospodarskega in proizvodnega položaja v nekaterih tovarnah na Tržaškem so pripravili pokrajinsko vodstvo enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL, da se je včeraj zbralo na izredni seji, da pregleda novonastale težave v tržaških proizvodnih dejavnostih in da začrta smernice za nadaljnji boj v obrambo ogroženih delovnih mest.

Seja je trajala polne štiri ure, ob koncu pa je bila sprejeta resolucija, ki pravi v glavnem naslednje. V Trstu smo v zadnjem času priča nevarnemu popuščanju gospodarskih dejavnosti. Po zapori bivše steklarne Vetrobel - SIRT in pivovarne Dreher je zdaj v resni nevarnosti miljska ladjedelnica «Cantieri Alto Adriatico», ki med drugim zagotavlja delo tudi številnim manjšim zunanjim podjetjem. Težave, v katerih se nahajajo druge tovarne kot štivanska papirnica, Radici - Gajlinotti, SNIA in nekateri manjši obrati, še dodatno prispevajo k temu, da med prebivalstvom našega območja postopoma narašča razumljiva napetost.

Po poročilu predstavnika CGIL Gialuza in predstavnika UIL Fabriccija ter zaključnem posegu predstavnika CISL Degrassija je pokrajinsko vodstvo enotne sindikalne zveze sprejelo sklep, da je treba stališče IRI in Fincantieri do vprašanja miljske ladjedelnice odločno zavrniti. Pri tem gre za izrazito političen problem in zaradi tega je nujen pozitiven poseg o srednje vlade. Sindikalna zveza bo napela vse sile — in pri tem raču na na sodelovanje vseh krajevnih uprav ter političnih in gospodarskih sil — da bo spor v miljskem obratu konstruktivno rešen. Da bi seznanila širše množice občanov s kritičnim položajem v tržaškem gospodarstvu, namerava sindikalna zveza nastopiti prek sredstev javnega obveščanja in sprožiti protestno manifestacijo prihodnji torek, vzporedno z manifestacijo, ki so jo napovedale krajevne uprave. Pokrajinska sindikalna zveza bo nadalje povabila v Trst vsedržavne tajnike CGIL, CISL in UIL, da jih na kraju samem seznani s problemi, ki jih povzroča postopno slabšanje tukajšnjih gospodarskih struktur. V obrambo tržaške ekonomije je treba nastopiti tudi v širšem deželnem merilu in po potrebi tudi z organizacijo splošnih stavk. V ta namen se bo pokrajinsko tajništvo v prihodnjih tednih redno sestajalo in sprejemalo ustrezne sklepe. Kar zadeva kategorijo delodajalcev — pravi na koncu resolucija — je treba odločno nastopiti proti njihovi miselnosti, da je rešitev vseh problemov izključno v tem, da se delovna sila vpisuje v dopolnilno blagajno.

Z gospodarsko krizo na Tržaškem in širše v deželi se je ukvarjala včeraj tudi svetovalska skupina KPI v deželnem svetu. Po daljši razpravi, med katero so prisotni obravnavali zlasti položaj na Tržaškem in Goriškem, so sestavili in vložili resolucijo na podlagi katere naj bi se deželni odbor obvezal, da bo v kratkem sprejel vrsto konkretnih pobud. Predlagane pobude so naslednje: finančna okrepitev Krožnega sklada; demokratizacija poslovanja družbe Friulia; sklic — najkasneje do poletja — deželne konference o državnih soudeležbah, ki naj postane redna letna priložnost za obravnavanje ustreznih vprašanj; polno izvajanje industrijskega sodelovanja, ki ga predvideva osimski sporazum med Italijo in Jugoslavijo; vzpostavitev stikov z možnimi partnerji na jugoslovanski strani in sestava ustreznih načrtov; premestitev skupne industrijske cone ob obranitvi predvidenih davčnih in carinskih olajšav v tržaški pokrajini; ureditev vprašanja ribolova v Tržaškem zalivu; izboljšanje cestnih in železniških zvez z zaledjem in dograditev zidanega doka v Trstu; zagotovitev finančne pomoči EGS za speljavo novih prometnic na relacijah Jadran - Avstrija, Jadran - Zahodna Nemčija in Trst - Reka; koncentracija sredstev za razvoj raziskovalnih dejavnosti v tržaški pokrajini; zagotovitev razvoja ljudskih gradenj, obrtništva in kmetijstva; zagotovitev finančnih in davčnih olajšav za proizvodne dejavnosti na Tržaškem.

Resolucija na koncu poudarja pomen prijateljskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo in prispevek dobrososedskih odnosov med obema državama k utrjevanju miru in v tem okviru poziva deželni odbor, naj se pri pristojnih organih v Rimu zavzame za to, da bo še v tem letu izglasovan zakon o globalni zaščiti slovenske narodnostne skupnosti v deželi Furlaniji - Julijski krajini.

DEBATA V OBRAMBO ZAKONA O SPLAVU

Odločitev o prekinitvi nosečnosti, ni za nobeno žensko lahka, neizpodbitno pa ostaja dejstvo, da ima ženska pravico, da se odloči za splav. Spomladi leta 1978 so v parlamentu po dolgotrajnih bojih in močnem pritisku ženskih gibanj in demokratičnih sil končno izglasovali zakon, ki kljub precejšnjim pomanjkljivostim ureja prostovoljno prekinitev nosečnosti. Ta zakon pa je izzval veliko polemik in nezadovoljstva, tako da so radikalci in gibanje za življenje začeli zbirati podpise za izvedbo referendumov (dva referenduma je predlagalo gibanje za življenje, enega pa radikalci); prav v teh dneh bi moralo biti znano, za kateri referendum bomo spomladi glasovali. V obrambo zakona so se strnile laične politične sile in večji del ženskega gibanja.

O obstoječem zakonu in o predlaganih referendumih je bil govor včeraj na razpravi, ki so jo priredile mestne sekcije KPI in ZK MI. Uvodno besedo so podali ginekolog ostetričnega oddelka bolnice Burlo Garofalo dr. Francesco de Bonis, ginekologinja iste bolnice in družinske posvetovalnice dr. Paola Prampolini, odvetnik in deželni svetovalec Nereo Battello in moderatorka Perla Lusa. Iz uvodnih besed so prišle na dan slika o številu prekinitev nosečnosti v tržaški pokrajini ter informacije o materinstvu in kontracepciji; odvetnik Battello pa se je zaustavil predvsem pri obrazložitvi treh predlaganih referendumov. Sledila je razgibana debata, na kateri sta se soočala dva pogleda (predstavnikov KPI in predstavnikov radikalcev) na zakon o prekinitvi nosečnosti ter na način, kako bi obstoječi zakon izboljšali in izpopolnili.

Pismo uredništvu

Pojasnilo profesorjev v zvezi z zimovanjem

V odgovor na pismo, ki ga je Primorski dnevnik objavil 19. 12. 1980 in v zvezi z dejstvom, da letos licej F. Prešeren ne bo priredil zimovanja, želimo pojasniti naslednje:

1. V duhu pooblaščenih odlokov ima vsaka šolska komponenta pravico, da preko svojih predstavnikov izrazi svoja mnenja, stališča, pomisleke. Tokrat pa profesorskemu zboru ni bila dana možnost, da bi se po primerni razpravi in mimo različnih stališč posameznikov o tem izrekel; niti ni bil o tem pravočasno obveščen.

2. S tem v zvezi želimo tudi opozoriti na dejstvo, da pri pobudi, ki zadeva šolsko življenje, ni mogoče prezreti nobene izmed treh šolskih komponent, kot se je v tem primeru zgodilo. Jasno je, da so nam pobude staršev in dijakov dobrodošle, želeli bi pa, da se upošteva, da je profesor v prvi vrsti odgovoren za potek vzgojnoizobraževalnega dela. Poleg tega je za profesorje, ki spremljajo dijake na zimovanje, taka pobuda ne le prilika za preizkušanje novega odnosa do dijakov in novih učnih prijemov, temveč tudi napor in velika odgovornost. Tudi zato se nam zdi nedopustno, da bi ravno profesorski zbor ne imel možnosti soodločanja v zvezi s šolsko pobudo, kakršno je zimovanje.

Profesorski zbor liceja F. Prešeren

Violinist Goldschmidt in pianist Lorenzen v gledališču Rossetti

Mladi nemški violinist Thomas Goldschmidt se je po enem letu ponovno predstavil tržaškemu koncertnemu občinstvu v okviru sezone Tržaškega koncertnega društva. Lani je nastopil sam, tokrat je bil ob njem prav tako mladi pianist Wolfram Lorenzen. Njun koncertni spored je obsegal Brahmsovi Sonati v d-molu op. 108 in v G-duru op. 78 ter Bachovo Sonato v C-duru št. 3 BWV 1005.

Prva od obeh Brahmsovih sonat je izrazita koncertna sonata v štirih stavkih širokega muzikalnega razpona in močne notranje napetosti. Čeprav ima pianist v njej vseskozi vodilno vlogo, prihaja delež violinista do veljave predvsem v briljantno čustvenem muziciranju, ki doseže vrh v adagiu, v katerem je violinistovo muziciranje prežeto z intimnostjo in zvočno lepoto, medtem ko potekajo allegro, presto in končni presto agitato od umirjene patetičnosti do silne intenzivnosti v finalu. Če nam je pianist v tem delu nudil prepričljiv dokaz svoje iztanjšane klavirske igre, potem lahko za violinista rečemo, da se je predstavil kot notranje usmerjen interpret, ki se skoro asketsko izogiba zunanjim učinkom in muzicira z močnim intimnim podoživljanjem. Vse te svoje značilnosti je potrdil tudi v drugi Brahmsovi sonati večera, v kateri sta oba izvajalca prikazala redko podoživljajsko ubranost in sorodno čustveno nastrojenost.

Bachova sonata za violino solo je virtuozu nudila priložnost, da je demonstriral tudi svojo vrhunsko tehniko v smislu oblikovanja zvoka in njegovega prilagajanja cerkvenemu značaju sonate, ki se po počasnem začetnem stavku sprosti v veličastni fugi drugega stavka, ki predstavlja pravi vrh celotne skladbe.

Na koncu sta violinist in pianist dodala še Brahmsov Ciganski ples št. 2 v čudoviti ritmični in zvočni izvedbi. (jk)

VČERAJ PRED KAZENSKIM SODIŠČEM

POSILJEVALCA OBSODILI NA DVE LETI IN POL JEČE

Na kazenskem sodišču, ki mu je predsedoval dr. Trampus (tožilec dr. Staffa), so včeraj, po hitrem postopku, obsodili na dve leti in šest mesecev zapora 48-letnega Romana Bernardinija, ki so ga spoznali za krivega ugrabitve, posilstva in telesnih poškodb na račun 21-letne Chiare C.

Dogodek se je pripetil pred kratkim, ko je dekle, ki je narkomanka, prišla na Bernardinijev dom v Ul. Galilei 22, da bi si od njega sposodila vsoto denarja. Moškega je zaprosila za 150 tisoč lir, s katerimi si je hotela nabaviti heroin. Bernardinija je namreč poznala že od prej in prav pri njem si je že izposodila manjšo vsoto denarja, da je mogla kupiti mamilo. Tokrat pa je moški zahteval, da si dekle denar prisluži. Ker se je ona upirala, je zaklenil stanovanjska vrata, jo pretepel in nato posilil.

Dekle je ostalo v bivališču do naslednjega jutra, ko jo je moški končno pustil samo in šel po nakupih. Tedaj je telefonsko pozvala karabinjerje, ki so prihiteli v Ul. Galilei in Bernardinija aretirali.

Na obravnavi sta moški in dekle dokaj različno opisala dogajanje tiste noči, tako da je sodišče moralo v bistvu razsojati na podlagi njunih pričevanj: njena beseda proti njegovi.

Kaže, da so za dokaj milo kazen pri tako hudi obtožbi odigrali pomembno vlogo precedensi dekleta. To, da je narkomanka in da je prosila za denar, ji vsekakor ni bilo v prid.

V Boljuncu odprli urad geometra

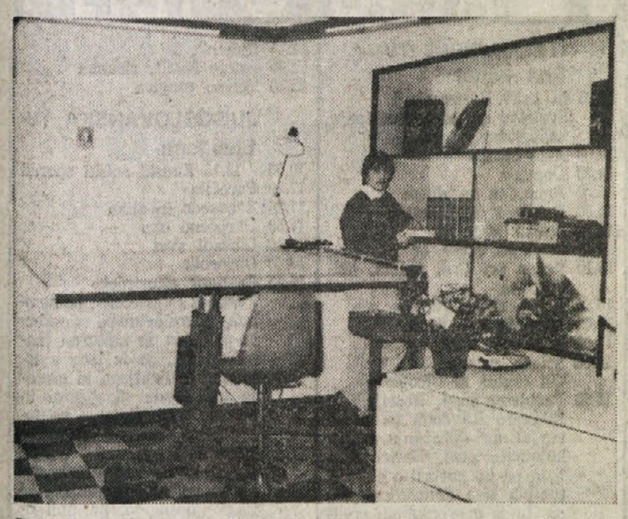

Pred dnevi je geometer Franko Krevatin od Domja odprl v Boljuncu urad. Pobuda je vsekakor obogatitev za naše podeželske kraje, saj gre za prvi primer takega studija v slovenski vasi

Zveza slovenskih kulturnih društev

vabi v nedeljo, 25. januarja, ob 17. uri v Kulturni dom v Trstu na

REVIJO GODB

Nastopajo godbe: Breg, iz Ricmanj, s Proseka, iz Nabrežine, od Koroščev ter pihalni orkester iz Idrije.

Za prijeten uvod bodo poskrbeli Veseli godci iz Boljunca.

* * *

Predprodaja vstopnic od jutri, 22. t.m., dalje na sedežu ZSKD Ul. sv. Frančiška 20/II v uradnih urah ter eno uro pred pričetkom revije pri blagajni Kulturnega doma.

Gledališča

SSG

Slovensko stalno gledališče iz Trsta bo gostovalo s Kishonovo veselo žaloigro Bil je škrjanec v petek, 23. januarja, ob 20.00 v Desklah, v soboto, 24. januarja, ob 20. uri pa v Cerknem

ROSSETTI

Jutri, 22. t.m., ob 20.30 bo na sporedu, izven abonmaja, Harwoodovo delo «Servo di scena». Režija Gabiele Lavia. Nastopajo Gianni Santuccio, Umberto Orsini in Marisa Belli. Za abonente o 30 do 20 odst. popusta. Rezervacije pri osrednji blagajni.

VERDI

V petek ob 20. uri za reda A in B prva predstava Respighijeve opere «Potopljeni zvon» (La campana sommersa). Dirigent G. Masini, režija G. Chasalettes. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča.

* * *

Na pobudo gledališča Verdi bo danes, 21. t.m., ob 11.15 na sporedu v kinu Cristallo v Ul. Ghirlandaio nov ciklus baletnih predstav, namenjenih osnovnim in srednjim šolam tržaške pokrajine. Predstave bodo brezplačne, šole pa se lahko prijavijo pri tiskovnem uradu Verdijevega gledališča pod vodstvom koreografa Flavia Bennatija, kot solista pa bosta nastopila Vesna Butorac iz zagrebškege Opere in Tuccio Rigano iz rimskega Teatro dell'Opera.

Prosveta

SPD Tabor — V nedeljo, 25. t.m., ob 16.30 bo v Prosvetnem domu na Opčinah koncert božičnih pesmi v priredbi Zveze cerkvenih pevskih zborov.

SPD Tabor — Opčine sklicuje za petek, 23. t.m., ob 20. uri redni občni zbor.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 21. januarja
NEŽA

Sonce vzide ob 7.38 in zatone ob 16.55 — Dolžina dneva 9.17 — Luna vzide ob 18.20 in zatone ob 8.18.

Jutri, ČETRTEK, 22. januarja
VIKTOR

Vreme včeraj: najvišja temperatura 6,6 stopinje, najnižja 2,2, ob 18. uri 4,4 stopinje, zračni tlak 1004,6 mb, nestanovitno ustaljen, veter severovzhodnik 26 km na uro s posameznimi sunki do 43 km na uro, vlaga 46-odstotna, nebo skoraj jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 6,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Luca Rizzian, Marianna Zacchigna, Guido Mirci, Gabrio Linari, Raffaele Picariello, Massimiliano Galasso, Benedetta Casati, Erika Mudu, Stefano Dimini, Alan Sinigaglia.

UMRLI SO: 69-letna Miranda Giannelli vd. Romagna, 81-letna Luigia Artuzato por. Pieri, 72-letni Adriano Vivan, 56-letni Mario Gardel, 87-letna Luigia Gerdol vd. Bizon, 81-letni Paolo Mari, 58-letni Renzo Gambassi, 80-letna Antonia Albanese vd. Pugliese, 88-letni Francesco Macorini, 62-letna Maria Norio vd. Emili, 81-letna Maria Candusio vd. Pecenko, 45-letna Giorgina Ollipisch por. Pleterski, 78-letna Leopoldina Vengust vd. Caprini, 81-letna Teresa Alfarano por. Dell'Orco, 93-letni Giuseppe Cosina, 91-letna Bianca Zuculin, 92-letna Emilia Bortoluzzi vd. Sgubin, 81-letni Francesco Zakrajšek.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel 225-141; Božje polje Zgonik: tel 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Kino

Ariston 16.30 «Vivere alla grande». Režija Martin Brest. Art Carney, Lee Shasberg, George Burns. Barvni film.
Eden 17.00 «Stardust memories». W. Allen, C. Rantling, G. Harper, M. Cristine. Barvni film za vsakogar.
Ritz 16.00 «Il bisbetico domato». A. Celentano, O. Muti. Barvni film.
Excelsior 16.00 «Io e Caterina». A. Sordi. Barvni film za vsakogar.
Grattacielo 16.30—22.15 «Mi faccio la barca». Laura Antonelli, Johnny Dorelli. Barvni film.
Fenice 16.00 «Fantozzi contro tutti». Paolo Villaggio. Barvni film.
Aurora 16.30 «Take off». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.00 «Flash Gordon». O. Muti, M. Melato.
Vittorio Veneto 16.30 «Ultrapornosexy movie». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Capitol 16.30 «Fico d'India». Barvni film za vsakogar.
Moderno 16.30—20.00 «Il padrino — II. del». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Lumiere 16.30 «La zia di Monica». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Razna obvestila

Nastopi TPPZ: 1. 2. 1981 ob 10.30 koncert v ridotu teatra Verdi; 6. februarja 81 ob 18. uri nastop v tovarni Plama v Podgradu; 23. 2. 81 ob 20.30 občni zbor.

Vodstvo Narodne in študijske knjižnice vabi upokojene šolnike (učitelje in profesorje) na kratek razgovor v prostorih NŠK danes, 21. januarja ob 18.30.

Prispevki

Ob 8. obletnici smrti nepozabne mame darujejo Zvonko 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah ter Silvana in Marčelo Malalan 15.000 lir za ŠD Tabor in 15.000 lir za ŠD Polet.

Ob 4. obletnici smrti nepozabne mame daruje Anica Brce por. Malalan 15.000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na prerani grob Pavla Sedmaka darujeta Angelca in Zvonko Malalan 15.000 lir za ŠD Polet.

Namesto cvetja na grob Viktorja Furlana daruje Silvana Malalan 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

V počastitev spomina pok. Franca Grgiča darujeta Marija in Ladi Milkovič 10.000 lir za osnovno šolo K. D. Kajuh v Gropadi.

V spomin na Franca Grgiča darujeta Marija in Stanko Grgič (Gropada) 10.000 lir za osnovno šolo K. D. Kajuh.

V spomin na dragega Pavla Sedmaka darujejo Jadranka, Devan, Ljuba in Marino Košuta 50.000 lir za ŠD Polet.

Namesto cvetja na grob Antona Valenčiča darujejo Marija in Pina Blažina 20.000 ter Lina in Diomiro 20.000 lir za Glasbeno matico.

Ob 3. obletnici smrti Mirka Grudna daruje žena Pavla s hčerko Živo 20.000 lir za SPD Tabor.

V spomin na pok. Stanka Devetaka daruje družina Maria Golemaca 10.000 za SPD Igo Gruden in družina Stanislava Pupisa 25.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

DACIA MARAINI

ŽENSKI NA PODEŽELJU

(enodejanka)

Danes, 21. januarja, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu
jutri, 22. januarja, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu
v soboto, 24. t.m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu
v nedeljo, 25. januarja, ob 17. uri v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

ZORA TAVČAR

AJ, KAJ RIBIČ JE UJEL

MLADINSKA IGRA

režija SERGEJ VERČ

Danes, 21. t.m., ob 10.00
jutri, 22. t.m., ob 10.00
v petek, 23. t.m., ob 10.30.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20.00 do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 20. ure in praznična od 8. do 20. ure, tel. 68-441.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

HIŠNO pomočnico išče družina v Števerjanu za nekaj ur enkrat ali dvakrat tedensko. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika v Gorico pod šifro «Hišna».

PRODAM majsko seno in deteljo (erba medica) v balah ali raztreseno. Karlo Visintin — Ronke, Ul. delle Mostegane 7.

LESENO otroško posteljo v dobrem stanju prodam po ugodni ceni. Telefonirati na št. 575-436 ali 816-502.

ŽUPANOVI — Medja vas štev. .. so odprli osmico.

PRODAM pohištvo za dnevno sobo po ugodni ceni. Telefonirati v popoldanskih urah na št. 226-313.

MLADINSKI glasbeni ansambel išče akustične naprave (ojačevalec, mixer, zvočnike, harmonijum). Telefon 417-689.

BRIVSKI salon v centru Nabrežine oddamo v najem. Za informacije telefonirati na št. 200-780.

ODDAM mirni osebi sobo v stavbi blizu prehoda Rdeča hiša v Gorici. Vprašajte na telefon 33-090.

FRANC GEC - Podlonjer 168 — toči belo in črno vino.

OSMICO nadaljuje Robert Pipan Mavhinje.

NOVO stanovanje na Opčinah zgrajeno 1980, 76 kv. m zamenjam za eno ali dvostanovanjsko staro hišo z vrtom ali dvoriščem, po možnosti na Krasu. Telefonirati na št. 213-651 ob urah kosila.

PELLICCERIA
CERVO

priporočena trgovina za vaše nakupe
KRZNA — JOPE
elegantni modeli najboljše kakovosti

NAŠITKI vseh vrst.
Bogata izbira
Najnižje cene v naši deželi

TRST, Viale XX. settembre 16
Tel. 796-301

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10

20. 1. 1981

Ameriški dolar	950.—
Funt šterling	2290.—
Irski funt šterling	1770.—
Švicarski frank	520.—
Francoski frank	202.—
Belgijski frank	28,50
Nemška marka	474.—
Avstrijski šiling	66,50
Kanadski dolar	790.—
Holandski florint	433.—
Danska krona	151.—
Švedska krona	212.—
Norveška krona	180.—
Drahma	16.—
Mali dinar	27,90
Veliki dinar	28,10

MENJALNICA
vseh tujih valut

NAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1981

Celoletna	49.000 lir
Polletna	35.000 lir
Mesečna	7.000 lir

Celoletna naročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 49.000 lir velja za tiste, ki jo poravnajo do 30. aprila. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 84.000 lir.
Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE.
Vsi, ki bodo poravnali naročnino do 28. februarja 1981, bodo udeleženi pri tradicionalnem nagradnem žrebanju.

NAROČNINE SPREJEMAJO:
Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6 — Tel. 794672
Uprava: Gorica, Drev. XXIV maja 1 — Tel. 83382
Raznašalci Primorskega dnevnika
Pošta: Tekoči račun ZTT 11/5374
Tržaška kreditna banka: Tek. račun št. 192

BOMO IZGUBILI PREHOD PRVE KATEGORIJE?

Kakšna bo usoda prehoda pri Rdeči hiši po odprtju novega prehoda pri Štandrežu?

Italijanska carinska uprava toži, da nima na razpolago osebja in da je treba zaradi tega opustiti mednarodni značaj prehoda pri Rdeči hiši

Le nekaj mesecev nas najbrž loči od odprtja novega mejnega prehoda Štandrež - Vrtojba, tja se bodo preselile carinske službe za ves tovorni promet. V neposredni bližini mejnega prehoda Rdeča hiša bodo ostala neizkoriščena velika parkirišča, ki bi bila prav primerna za parkiranje jugoslovanskih osebnih avtomobilov, tako bi se vsaj delno razbremenile osrednje-mestne ulice, kjer ni več moč najti parkirnega prostora.

V tem tako zaželenem pričakovanju pa čujemo v Gorici tudi nekatere nesimpatične vesti. Vedno bolj jasno se govori, da se bodo vsi italijanski carinski uradi preselili s prehoda Rdeča hiša v nove prostore na novem prehodu pri Štandrežu. Posledica bi bila ta, da ne bi bilo sploh moč čez mejo pri Rdeči hiši s potnim listom. Ta prehod naj bi prešel v nižjo kategorijo, v isto v kateri sta sedaj šempetrski in solkanski prehod. Lahko bi za prehod meje na tem področju uporabljali torej le obmejne propustnice.

V italijanskih carinskih krogih pravijo, da imajo že sedaj premalo uslužbencev na prehodu Rdeča hiša in da jih bo za potrebe novega prehoda še manj. Kje naj torej italijanska carinska uprava (v vsedržavnem merilu manjka nad polovico potrebnih uradnikov) najde uradnike, ki bi zagotavljali službo vseh štiriindvajset ur našega dneva?

Če bi do tega zares prišlo potem bi trpela trgovina v severnem delu mesta, parkirišča pri Rdeči hiši bi ostala neizkoriščena, nastali bi novi prometni problemi v mestu. O stvari so govorili na zadnji seji občinskega sveta. Vprašanje je sprožil svetovalec Waltritsch, župan Scarano je z njim soglašal rekoč, da bo občinska uprava skrbela, da bi ostal prehod pri Rdeči hiši prve kategorije.

Sicer pa postavljamo z naše strani vprašanje ali je sploh možno da ena carinska uprava samostojno spremeni status mednarodnega prehoda. Ali ne odločata o tem obe zainteresirani vladi, v našem primeru beograjska in rimska?

JUTRI V PODJETJU AAA

Na skupščini bodo obrazložili načrt za obnovo proizvodnje

V podjetju Acciaierie Alto Adriatico bo jutri ob 9. uri skupščina, kjer bodo obrazložili načrt za obnovitev proizvodnje v tem podjetju, kakor izhaja iz zadnjega dogovora med deželnim odborništvom za industrijo in trgovino ter stečajnim komisarjem Dorio.

S posojilom 4,5 milijarde pri Banca Nazionale del Lavoro ter nadaljnjim posojilom 5 milijard lir (glede dodatnega posojila še ni znano, kdo bo zagotovil denar) bi bilo mogoče že julija letos postopoma obnoviti proizvodnjo s tem, da bi bilo januarja leta 1982 v podjetju že polno zaposlenih 200 delavcev. S preureditvijo, oziroma dopolnitvijo naprav, naj bi v Acciaierie Alto Adriatico letno proizvedli okrog 180 tisoč ton valjane pločevine.

Glede usode drugega Maraldijevega podjetja, podjetja SIMO, velja zabeležiti, da je bil do 31. marca podaljšan rok za njegovo prodajo. Podjetje bodo namreč prodali na javni dražbi in je menda komisar Doria že zaprosil pristojno ministrstvo za ustrezno dovoljenje.

ŠOLA GLASBENE MATICE GORICA

vabi danes, 21. t.m., ob 18. uri v predavalnico v Ul. della Croce 3 na

KLAVIRSKI RECITAL
LIDIJE STANKOVIĆ

Borci z Vrha so zborovali

Na občnem zboru krajevne sekcije VZPI-ANPI, ki je bil v gostilni Pri lovcu na Vrhu v soboto zvečer, so zbrani člani sekcije, bivši borci in mlajši simpatizerji preučili delovanje njihove organizacije, položaj v državi in bližnje organizacijske naloge. Na sejo sta prišla tudi pokrajinski podpredsednik VZPI-ANPI Ladi Dornik in odgovoren za slovenske partizanske sekcije Avgust Lenardič.

Obširno poročilo o dosedanjem delovanju sekcije je podal njen predsednik Franc Grilj. Povedal je, kako je poteklo pobratenje partizanskih sekcij z Vrha, Jamelj-Dola in Doberdoba z borci z Bleda na lanski slavnosti v Doberdobu in dejal, da že potekajo priprave za podobno povratno srečanje, ki bo letos na Bledu. Poročala sta o delovanju sekcije tudi tajnik Stanko Černic in blagajnik Virgil Černic. Na pokrajinski kongres organizacije, ki bo v Turjaku čez mesec dni bosta kot delegata vrhovske sekcije šla predsednik in tajnik, ki sta bila na volitvah, skupno z drugimi odborniki potrjena.

Povejmo še, da so se na tem sestanku domenili, da jih bo kar precej šlo na skupno večerjo bivših slovenskih partizanov, ki bo 14. februarja v Park hotelu v Novi Gorici. Ob tej priliki bodo Vrhovci gostili nekajčlansko delegacijo borcev iz Podnanosa, s katerimi imajo že več let prijateljske odnose.

Enourna stavka delovodij v ladjedelnici

Včeraj so stavkali delovodje v tržiški ladjedelnici Italcantieri, zaradi neizpolnjevanja obveznosti, ki jih je podjetje sprejelo s podpisom dogovora že skoraj pred tremi leti, točneje, 13. aprila 1978. Delovodje zahtevajo, da podjetje čimprej izvede reorganizacijo osebja ter da jim prizna ter jih uvrsti v višjo plačilno lestvico. Delovodje postavljajo še nekatere druge zahteve, na katere pa ostaja vodstvo podjetja gluho. Odtod odločitev za včerajšnjo enouro stavko, ki so jo izvedli na začetku vsake delovne izmene.

Včeraj izklop elektrike v južnem delu Gorice

Tudi včerajšnjo nujnostno prekinitev električnega toka na območju G 7 smo, vsaj kar zadeva Goriško, prestali brez prevelikih težav. Brez elektrike je bilo od 10.30 do 12. ure področje, ki obsega južni del Gorice, Štandrež in del industrijske cone ter Ločnik. Brez toka so bili v omenjenem času tudi v Jamljah. Posebnih nevšečnosti, tako so nam sporočili na poveljstvu gasilcev ter iz nekaterih drugih služb, ni bilo, pač pa so v nekaterih podjetjih za poldrugo uro prekinili proizvodnjo.

Brez električnega toka so se namreč znašla tista podjetja v industrijski coni, ki jim električni tok dobavlja občinsko podjetje. Tako so prekinili proizvodnjo v podjetju Zulli ter še v nekaterih manjših obratih, medtem ko je delo v drugih, večjih podjetjih, ki so priključena na omrežje ENEL, potekalo brez zastojev. Ta podjetja sodijo v področje G 17, ki bo ostalo brez toka, v kolikor se bo pokazala potreba po takšnem ukrepu, v petek od 7.30 do 9. ure.

Danes obstaja nevarnost prekinitve toka na območju G 4, ki obsega severni del Gorice. Izklop električne energije je predviden med 14.30 in 16. uro.

Seminar o katoliškem gibanju na Goriškem

Ob koncu tedna bo v Gorici, na pobudo centra Rizzatti, revije Iniziativa Isontina, inštituta za mitteleevropska kulturna srečanja, kulturnega krožka Ricerca e presenza ter tednika Voce isontina, strokovni posvet o katoliškem gibanju na Goriškem v 20. stoletju.

Prvi del zasedanja bo v petek, 23. t.m., s pričetkom ob 17. uri v deželnem avditoriju, drugi del pa v soboto, 24. t.m., ob 16. uri v centru Stella Matutina.

SINDIKALNI DELEGATI SO PROTESTIRALI

Enajst zlatnikov upraviteljem buri duhove v goriški bolnišnici

Zlate kolajne prejmejo upravitelji ob izteku petletnega upravljanja
Delegati menijo, da bi bili lahko denar bolje izkoristili

V goriški splošni bolnišnici, ki še vedno, ne razumemo zakaj, saj smo že 35 let v republiki, nosi še vedno ime «Vittorio Emanuele III.», torej ime imperialističnega kralja, je v teh dneh završalo, ko so uslužbenci izvedeli, da je upravni svet bolnišnice sprejel sklep, da nakupi enajst zlatih kolajn, v skupni vrednosti 3.673.560 lir, ki jih bodo izročili enajstim članom upravnega sveta ob izteku njihovega mandata. Svet delegatov bolnišnice je s tem v zvezi razdelil satirični letak, v katerem ugotavlja, da so si upravitelji samim sebi podelili zlata priznanja, v trenutku ko ni finančni položaj bolnišnice med najbolj rožnatimi.

Začudilo nas je dejstvo, da so uslužbenci protestirali, saj v številnih javnih upravah velja pravilo da dobijo upravitelji ob izteku mandata podobno priznanje, vemo pa tudi da dobijo enako priznanje tudi uslužbenci v trenutku ko dosežejo pokojninsko dobo. Zato smo se pri delegatih bolnišnice pozanimali, kaj stoji za tem in izvedeli smo.

Medtem ko so pred leti upravni sveti bolnišnice sami določali višino vzdrževalnine in lahko torej sami razpolagali z denarjem, so sedaj dohodki bolnišnice točno določeni z zakonom, saj prihaja ves denar za njihovo vzdrževanje iz državnih in deželnih sredstev. Upravni svet naj ne bi torej več prosto razpolagal z denarjem, pravijo delegati in zaradi tega ni pravilen izdatek na nakup zlatih kolajn.

Iz istih razlogov so ukinili v goriški bolnišnici tudi premijo, v višini enomesečne plače, ki so jo v tem zavodu do pred časom dobivali uslužbenci z opravljenimi 25 leti službe. Če so nam uslužbencem ukinili premijo, potem naj se ukine tudi zlata kolajna upraviteljem bolnišnice. In še, ko gredo uslužbenci v pokoj, bi bilo prav, da bi se jih uprava tudi drugače spomnila, ne samo s poslovilnim pismom.

Delegati pravijo tudi, da se denar trosi na tak način, ni pa denarja za opremo nekaterih oddelkov. V drugem letaku o istem vprašanju trdijo sorodniki bolnikov na ledvicah, da imajo zarači pomankanja denarja nekatere težave tudi v tem oddelku.

Dejstvo je, da so v teh dneh v goriški bolnišnici kar na veliko govorili o teh enajstih zlatnikih.

Prejšnji teden se je tudi v goriški pokrajini zaključilo zbiranje podpisov za razpis referenduma proti vivisekciji. Na Goriškem so zbrali 638 veljavnih podpisov, kar ni veliko, je pa zadovoljivo število, če pomislimo na kratek čas, ki so ga imeli na razpolago in na dejstvo, da je ENPA v tem času posvetila precej časa in energije reševalni akciji na področju potresa. Pobudniki referenduma se ob zaključku akcije zahvaljujejo vsem podpisnikom, tisku, uradom na sodišču in na občini, ter vsem, ki so pomagali pri zbiranju podpisov. Izid akcije na vsedržavni ravni bo znan 21. januarja, ko bodo predstavili vse zbrane podpise na kasacijskem sodišču v Rimu.

POKRAJINSKO PREVOZNO PODJETJE V GORICI
AZIENDA PROVINCIALIZZATA TRASPORTI - GORIZIA

Razpisuje natečaj na osnovi naslovov in kolokvija za mesto ravnatelja podjetja.

Kandidati morajo izpolnjevati sledeče pogoje:

a) glede izobrazbe — pravno priznan doktorat iz strojništva, gospodarskih ved ali prava

b) glede delovnih izkušenj — vsaj pet let prakse v ustanovah ter javnih ali zasebnih podjetjih pri opravljanju nalog, sličnih dolžnostim razpisanega delovnega mesta

c) glede starosti — prosilci morajo biti starejši od trideset let ter mlajši od 45 let, razen izjem in ugodnosti, ki jih predvideva zakon.

Prošnje za pripustitev k natečaju je treba, skupaj z dokumenti in izkazili, poslati v zapečateni ovojnici na ravnateljstvo podjetja APT, najkasneje do 18. ure, 27. februarja 1981.

Za vsakršna pojasnila so na razpolago uradi podjetja APT v Gorici — Ul. IX. Agosto 11.

Predsednik:
Chiarion Italico

Koncert v priredbi pokrajinske uprave

V dvorani Attemsove palače na Kornu bo danes, v sredo, 28. januarja, ob 20.45 koncert goriškega komornega orkestra. Izvajal bo dela Corellija, Vivaldija, Bacha, Mozarta in Griega.

Koncert prireja goriška pokrajinska uprava.

VČERAJ NA ROJCAH

NEVAREN PADEC Z MOTORNIM KOLESOM

Pridržana prognoza za 36-letno Mario Flebus

S pridržano prognozo so včeraj, v prvih popoldanskih urah, sprejeli v videmsko bolnišnico 36-letno Marjo Luigio Flebus - Bernardis iz Gorice, Ul. Campagnuzza 98. Ženska se je hudo poškodovala v prometni nesreči, okrog 13. ure včeraj, v Mihaelovi ulici v Štandrežu. Peljala se je z mopedom, v smeri proti Štandrežu, najbrž namenjena domov. V bližini teniškega igrišča pa je nerodno padla ter zadobila hujši pretres možganov ter zlom lobanjskega dna. Ženska se je najbrž ustrašila, ko je pred seboj naenkrat zagledala avtomobil R5, v katerem je bil 26-letni Rosario D'Agostino iz Neaplja in ki je naenkrat zapeljal vzvratno. Vozili menda sploh nista trčili, pač pa je ženska izgubila ravnotežje ter z glavo udarila ob cestni tlak.

Tudi včeraj ustavljen promet na ronškem letališču

Zaradi stavke pilotov, članov avtonomnega sindikata ANPAC, je bil tudi včeraj promet na ronškem letališču povsem ustavljen. Težave v letalskem prometu bodo predvidoma tudi danes in v prihodnjih dneh, saj bo stavka, v kolikor ne pride do preklica, trajala do sobote.

«SREČANJE Z AVTORJEM»

SOLDATI JE OČARAL GORIŠKO PUBLIKO

«Poslušali ste me skoro eno uro, ne da bi me pri tem motili. To se zgodi samo pri vas in morda še v Trstu ali v Vidmu. Drugod v Italiji nisem kaj takega doživel. To je dokaz vaše zrelosti.» Tako je zaključil svoj uvod v pogovore in razpravo na «svojem» večeru v natrpanem avditoriju pisatelj, režiser in vsestranski umetnik Mario Soldati, ki je otvoril letošnjo serijo «srečanj z avtorjem». Vsestranskega umetnika, ki je v mladih letih okusil grenkobe fašističnega nasilja in izseljenstva, ki se je moral potem vrniti domov in je prav pred petdesetimi leti našel po naključju prvi stik z našim mestom, ko je postal spoštovani pisatelj, filmski režiser, kritik, po goriškem predavanju bi lahko rekli filozof, je goriška publika prisrčno sprejela. Ne samo v avditoriju. Ker je imel ta dan tudi god, se je skupina goriških Mariotov podala popoldne na županstvo in mu voščila na svojstven način.

Soldati je tudi povedal, da je na naše kraje navezan tudi na drugačen način. Njegova druga žena, tista žena, ki jo opisuje v vseh svojih spisih, je Hrvatica, rojena na Otočcu v Liki, živela je dolgo vrsto let na Reki. Ko smo mu pred predavanjem izročili kopijo prevoda njegove črtice «Pierina se vrača», ki je bil v Budalovem prevodu objavljen v Koledarju Goriške matice iz leta 1933, je eden izmed njegovih treh sinov, ki ga je pospremil v Gorico, takoj dejal, da se slovenščina nekoliko razlikuje od hrvaščine in tudi Mario Soldati je temu prikimal. To je znak, da se na slovanske jezike spozna.

Težko je bilo postavljati temu očaku sodobne italijanske kulture prava vprašanja. Našel se je med publiko tisti, ki je hotel preprosto vedeti, kako je z dobro kuhinjo in dobrim vinom. Očitno so tem ostali v spominu le nekateri televizijski nastopi, kjer je bil govor o krožniku paštašute ali o kozarcu vina. Našli pa so se med publiko tudi zrelejši ljudje, ki so Soldatiju postavljali globlja vprašanja, vezana na njegovo gledanje na svet, na vsebino njegovih literaturnih del, na njegovo delo v filmski režiji, itd. V odgovorih na ta vprašanja smo čutili kako globok je ta očak italijanske kulture, ki se je udejstvoval na več področjih sodobnega kulturnega življenja. Pri 75 letih tudi ne more biti drugače in prav v tem njegovem poglabljanju v osebe in stvari je najbrž razlog za uspeh njegovih del, ne samo med italijanskimi, marveč tudi med bralci drugih narodov. (mw).

Razna obvestila

Kmečka zveza obvešča člane in prijatelje, da 31. januarja 1981 zapade rok za vpis ali izbris iz kmečke bolniške blagajne. Podrobnejša pojasnila zainteresirani lahko dobijo v uradu Kmečke zveze v Gorici, Ulica Malta 2 - tel. 84-644.

Slovenske sekcije VZPI-ANPI na Goriškem priredijo 14. februarja v Park hotelu v Novi Gorici vsakoletno tovariško srečanje. Prijave pri predsednikih in tajnikih sekcij VZPI-ANPI do 7. februarja.

Sekcija VZPI-ANPI za Dol in Jamlje vabi na letno skupščino, ki bo 23. t.m. v Jamljah, pri Cesarju, ob 20. uri ter pri Pirčevih v Dolu, 24. t.m., ob 20. uri.

Predavanja

PD «Jezero» Doberdob vabi na predavanje dipl. psih. Miriam Dovečar na temo «Mamila in njihov učinek pri mladostnikih», ki bo danes, 21. januarja, ob 20. uri v prostorih prosvetnega društva.

V kratkem začetek gradnje nove ceste v Štandrežu

Včeraj zakoličili traso ceste, ki bo povezovala Ulico Tabai in Tržaško cesto

Včeraj so zakoličili traso nove ceste, ki bo povezovala Ulico Tabai v Štandrežu s prometnim vozliščem na Tržaški cesti. Dela bo opravilo podjetje Mattiroli. Z novo ureditvijo se bo precej omilila prometna izolacija severnega dela Štandreža, krajšo in neposredno povezavo z mestom pa bodo zopet pridobili tudi stanovalci petih hiš ob stari Tržaški cesti, ki so po zgraditvi nadvoza ostali skoraj odrezani.

Nova pot bo speljana deloma po trasi sedanje obvoznice, pri Komelovi gostilni, presekala pa bo tudi nekaj obdelanih zemljišč, za katera je občina že sprožila razlastitveni postopek.

Idealna, a na žalost zaenkrat predraga rešitev, bi bila, da bi cesto speljali v nadvozu preko železnice. Tako pa bo zavarovani železniški prehod v nivoju, v Ulici Tabai, zaenkrat še zmeraj ostal tam, kjer je.

Zemeljska dela bodo začeli izvajati v prihodnjih dneh.

Drevi planinski večer z dr. Avčinom

Gost Slovenskega planinskega društva v Gorici bo drevi, ob 20.30, dr. France Avčin, alpinist in planinski pisatelj, lovec in odločen zagovornik nujnosti ohranitve narave in naravnega ravnovesja, avtor znane knjige «Človek proti Naravi» ter še bolj znane zbirke zapisov na planinsko tematiko. Kjer tišina šepeta.

Knjiga je lani oktobra doživela že četrti, izpopolnjeni ponatis, kar je vsekakor izjemen primer v slovenskem kulturnem prostoru. Po kratki predstavitvi avtorja, bo igralec Stane Raztresen prebral nekaj najbolj značilnih odlomkov iz omenjene knjige, nakar bo sledil prijateljski pogovor z dr. Avčinom. Srečanje z dr. Avčinom bo v predavalnici v Ulici della Croce 3.

Poleg varčevanja z elektriko zdaj varčevanje tudi z vodo

Razmeroma dolgo obdobje suhega vremena, padavine so bile v višjih predelih v glavnem snežne, je stanje vode Soče te dni precej upadlo, še večje težave pa povzročajo občasne prekinitve električnega toka, v okviru vsedržavnega nujnostnega načrta za varčevanje z elektriko.

V tej zvezi bo danes in v prihodnjih dneh po vsej verjetnosti nekaj nevšečnosti v dobavi vode na področju Gorice in bližnje okolice. V omrežju, tako sporočajo z uprave občinskega podjetja, se je zmanjšal pritisk, posledica pa bo, da bo primanjkovalo vode v višjih predelih ter zgornjih nadstropjih visokih stanovanjskih zgradb.

Pri upravi mestnega podjetja prosijo za razumevanje ter obenem priporočajo, da tudi z vodo ravnamo kar se da varčno, saj bi prekomerna poraba težave še poostrila.

Do 15. februarja uničiti gnezda borovega prelca

Do 15. februarja je treba odstraniti in uničiti vsa gnezda gosenic borovega prelca. V tej zvezi je goriško županstvo te dni izdalo ukaz o obveznem zatiranju tega škodljivca.

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «L'aereo più pazzo del mondo». D. Zucker in R. Hajs. Barvni film.
CORSO 17.30—22.00 «Il bisbetico domato». A. Celentaro in O. Muti. Barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00 «La porno amante ingorda». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

PRINCIPE 17.30 — 22.00 «Oggetti smarriti».
EXCELSIOR 16.30—22.00 «Il caso Scorpio».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 «Kaskaderji in rockery». Holandski film.
SVOBODA 18.00—20.00 «Doživetje v avtokampu». Ameriški film.
DESKLE 19.30 «Kapetan maščevalec». Ameriški film.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Al Redentore, Ul. Rosselli 23, tel. 72-340.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Baldini, Korzo Verdi 57, tel. 28-79.

Kotalkarsko društvo «Oton Župančič» izreka družini in športnemu društvu «Polet» iskreno sožalje ob izgubi Pavla Sedmaka.

AVTOMOBIL IN ČLOVEK

Pišeta: I. FISCHER, V. TAVČAR

V TURINU SO PREDSTAVILI NOVA MODELA RITMA

Z ritmom 75 S in 85 S FIAT krepi svojo prisotnost v srednjem razredu

TURIN — Te dni so specializiranim časnikarjem italijanskih in tujih časopisov predstavili najnovejši model ritma, se pravi super 75 in super 85. S tema dvema modeloma, ki sta najbolj izpopolnjeni različici ritma, skuša turinski Fiat okrepiti svoje pozicije na italijanskem in mednarodnem tržišču srednjega razreda, ki je v Evropi najpomembnejši. V letu 1979 je popraševanje po modelih srednjega razreda v Evropi doseglo 25,4 od sto, vzroki za to pa naj bi bili po mnenju odgovornih za razvoj pri Fiatu, v dejstvu, da združuje ta razred udobnost, zadovoljive zmogljivosti in kolikor toliko nizke nakupne in vzdrževalne stroške.

Srednji razred je zabeležil v Italiji v prejšnjem letu dokajšen uspeh, saj zajema 30 odst. vseh prodaj in ga prekaša samo razred 1.000 kub. cm, ki obsega 35 odst. Vse to je prepricalo Fiatovo vodstvo, da posveti srednjemu razredu večjo pozornost in to prav z raznimi različicami ritma, ki so ga doslej prodali skoraj milijon komadov, pa čeprav mnogi gledajo na ta avto z dobršno mero skepse. Ostaja vsekakor dejstvo, da ima ritmo tako v Italiji kot v tujini velik uspeh.

Zunanjost oben novih modelov ritma se ne razlikuje bistveno od dosedanjih, razlike so le v nekaterih obrobnih detajlih. Največja razlika je v notranjosti, v stopnji dodelanosti, v zmagljivosti. Fiat trdi, da gre za popolnoma nov avto, ki je povsem različen od svojih predhodnikov. Ritmo 75 S razpolaga s 1300 kubičnim motorjem in zmore 75 KM, dosega pa najvišjo hitrost 175 km na uro. Močnejši model 85 S pa ima 1500 kubični motor, ki zmore 85 KM in požene vozilo čez 163 km na uro. Vozili smo močnejšo različico na kratki relaciji od zgodovinskega jedra Fiatove tovarne v središču Turina do poskusne steze v kraju «La Mandria» in lahko ugotovili, da ima avto vse dobre lastnosti dosedanjih ritmov, nov model pa so tudi izboljšali v notranjosti, še zlasti kar zadeva armaturno ploščo, za katero je v tem modelu značilen check-control, se pravi inštrument, ki šoferja opozarja na morebitne okvare pri pozicijskih lučeh, pri zavornih lučeh in pri zadnjih megenkah, poleg tega pa so torej opazne okvare v zavornem sistemu, se pravi pomanjkanje olja v sistemu, morebitne okvare, izrabljenost prednjih zavornih ploščic.

Oba nova ritma imata serijsko vgrajen petstopenjski menjalnik, velan, ki ga je moč nastaviti, brisalec za zadnjo šipo, elektronski merilnik vrtljajev, digitalno uro, izredno velik pepelnik, halogene žaromete, zadnje meglenke, električno ogrevano zadnjo šipo, anteno na strehi itd. Za doplačilo lahko dobite samodejne varnostne pasove ter samodejni menjalnik, vendar samo za model 85 S, za katerega je na voljo tudi klimatska naprava in premična streha.

Fiat zagotavlja, da nova modela ne porabita več od dosedanjih; še več, morala bi porabiti 5—10 od sto manj goriva. Zabeležiti je treba tudi to, da je zračenje v novih modelih 85 S in 75 S odločno boljše kot v dosedanjih, saj so izboljšali ventilacijo za kakih 10 odstotkov.

Pa še nekaj: ritmo 75 S in 85 S sta na razpolago kupcem od ponedeljka. Za nova modela je Fiat določil tudi ceno: ritmo 75 S bo veljal «ključe v roke» 8.183.000 lir, močnejši model ritmo 85 S pa 8.407.500 lir, seveda do prihodnje podražitve. Napovedujejo tudi, da bodo v bližnji bodočnosti predstavili tudi športni model ritma, ki ga bo najbrž poganjal motor 85 S.

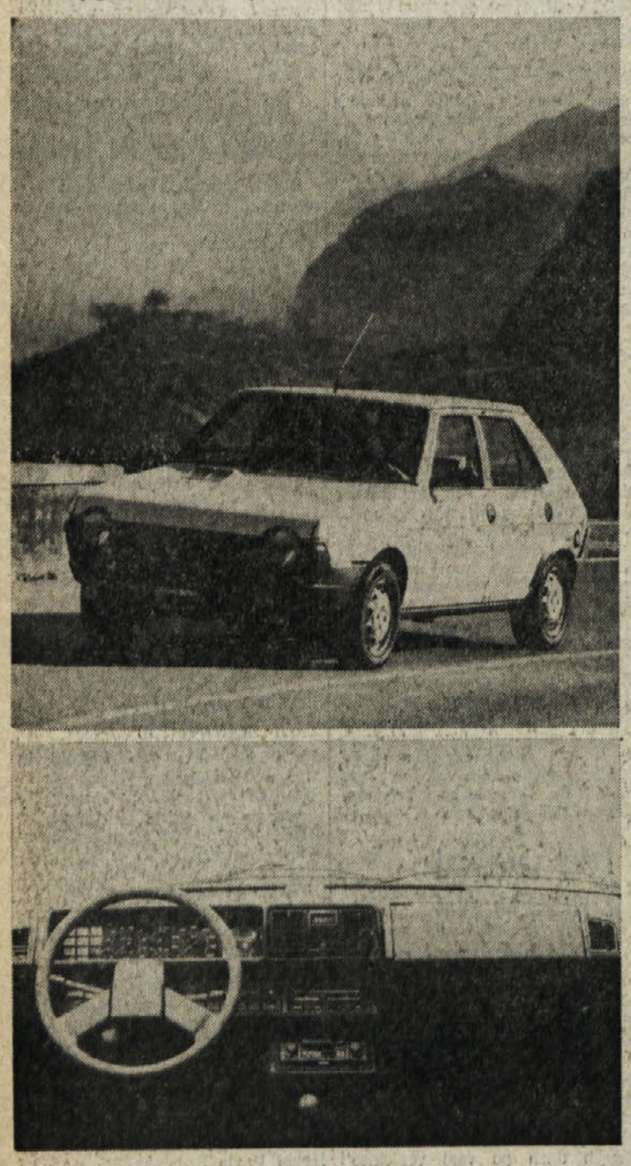

PO RAZPRAVI V EVROPSKEM PARLAMENTU

Prodor japonskih avtov zaskrblja Evropo in ZDA

EGS bo morala kmalu uvesti strožje ukrepe za omejitev japonskega izvoza

RIM — Napredovanje japonske avtomobilske industrije je povzročilo v zadnjem času skrčenje delovnih mest v Evropi za približno 30 do 35 tisoč enot. Evropsko avtomobilsko tržišče je treba torej zavarovati pred japonskim pritiskom. Zato je evropski parlament prav te dni izrazil upanje, da bi čimprej prišlo do sporazuma s Tokiom, da bi dosegli omejitev japonskega izvoza, kljub temu pa bo EGS morala uvesti v najkrajšem času «potrebne varnostne ukrepe». O tem so razpravljali v Evropskem parlamentu med debato o avtomobilski industriji EGS in sprejeli zadevno resolucijo z veliko večino. Italijanski poslanec Bonaccini je v svojem poročilu o evropski avtomobilski industriji in japonskem prodoru poudaril, da je v državah Evropske gospodarske skupnosti kar 2 milijona ljudi zaposlenih v avtomobilski industriji, drugih 6 milijonov pa na področjih, ki so z avtomobilsko industrijo tesno povezana. Avtomobilska proizvodnja obsega 5—8 odst. vse industrijske proizvodnje EGS ter 8—12 odst. Poleg tega je avtomobilska industrija pomemben odjemalec železarskih industrij EGS.

Prodor japonske industrije je še zlasti viden v nekaterih državah kot je Velika Britanija, kjer so Japonci leta 1973 prodali 4,8 odst. vozil, leta 1979 pa 10,4 odst., na Nizozemskem se je japonski delež dvignil od 11,4 na 18,9 odst. prav toliko pa je znašal porast v Belgiji. V letu 1978 se je japonski delež še povečal ter dosegel 20 odst. v Veliki Britaniji, 30 odst. v Beneluxu in 13 odst. v Zahodni Nemčiji.

V svojem poročilu podčrtuje Bonaccini mnogo večjo učinkovitost in proizvodnost japonskih delavcev. Leta 1978 je vsak japonski delavec, zaposlen v avtomobilski industriji proizvedel 45 avtov, v Evropi pa je povprečje bilo samo 12 avtov. Pri tem je sicer treba poudariti, da v japonskih avtomobilskih industrijah v glavnem samo sestavljajo vozila, sestavne dele pa proizvajajo razni sodelavci, na visoko proizvodnost v japonski industriji vpliva tudi visoka stopnja avtomatizacije ter dejstvo, da je sindakalizacija mnogo nižja in da so delovni urniki na Japonskem daljši kot v Evropi.

K visokemu izvozu japonske avtomobilske industrije prispeva tudi dejstvo, da je japonski jen v bistvu kotiran nižje od njegove dejanske vrednosti, kar seveda omogoča večjo konkurenčnost na evropskem trgu. Bonaccini tudi ugotavlja, da je nizka kotacija jena pravzaprav vprašanje, s katerim bi se moral ukvarjati Mednarodni denarni sklad.

Kako naj torej reagira Evropska gospodarska skupnost? Kljub splošni ugotovitvi, da je nujno treba sprejeti nekatere ukrepe, prevladuje mnenje, da bi bil posplošen protekcionizem prav gotovo škodljiv, saj je tudi EGS velika izvoznica vozil. Za uvoz osebnih avtomobilov v EGS velja trenutno 10,9-odstotni davek, manjka pa prava gospodarska politika na tem področju: Italija je na primer omejila uvoz japonskih avtomobilov na 2.200 vozil letno; tudi Francija je sprejela omejitvene ukrepe glede uvoza japonskih vozil, medtem ko so britanske norme mnogo bolj ohlapne. V Zahodni Nemčiji pa ni nobene omejitve. Skupna politika članic EGS bi bila torej vsekakor bolj učinkovita. S stališča EGS bi najboljša rešitev bila japonski sklep o omejitvi svojega izvoza v gospodarsko skupnost. V tem smislu so v teku tudi pogajanja med izvršno komisijo in Tokiem. Če ta pogajanja ne bodo obrodila zaželenih sadov, bo EGS, trdi Bonaccini v svojem poročilu, morala sprejeti nekatere drastične ukrepe, da zavre prodor Japoncev na svoje tržišče.

Z Japonci oziroma z njihovo avtomobilsko industrijo imajo dokajšnje težave tudi v Združenih državah Amerike. Predstavniki ameriških avtomobilskih hiš so v pogovoru s predstavniki senatne komisije za finance zahtevali naj vlada sprejme nekatere zaščitne norme. Po mnenju predstavnikov tovarne Chrysler bi bil morda dovolj neformalni sporazum z Japonci, ki naj bi se obvezali, da za dve leti ne bodo proizvajali avtov izven delovnega urnika. To bi tudi omogočilo Japoncem, da ne zmanjšajo števila zaposlenih v avtomobilski industriji. Predstavniki Forda so bili mnogo bolj drastični in zahtevali odločno omejitev japonskega uvoza v ZDA.

RIM — Od septembra 1979, ko so začeli prodajati nov kadett, so v Zahodni Nemčiji izdelali 500 tisoč teh vozil.

TI IN MORJE

Piše VOJKO COLJA

Oblaki vertikalnega razvoja in padavine

Danes končujemo okvirni opis raznih rodov oblakov s posebnim poudarkom na oblake vertikalnega razvoja in na oblake orografskega izvora, ki so za počitniške kapitane najvažnejši, saj so lahko znanilci nenadnega poslabšanja vremena (nevihte), ali pa napovedujejo lepo in stanovitno vreme.

Cumulus (Cu) — Pojavljajo se v višini od 1.000 do 2.000 metrov, njihov vrh pa sega 4.000-5.000 metrov visoko. Cumulusi so drug od drugega ločeni pokončni oblaki z jasnimi obrisi. Če so mlado razviti, so podobni kopicam. Deli oblaka, ki so obsijani od sonca, so beli, baza je temna in skoraj vodoravna. Nastajajo zaradi vzponskih tokov nad kopno zemljo v toplejši polovici leta. Če je cumulus slabo razvit v višino (cumulus humilis), je znanilec lepega vremena. Prav tako ne smejo pomorščaka zaskrbljati višji cumulusi, ki nepremično lebdijo v zraku, saj mu samo povedo, kje se nahaja obala. Ko pa se nenadoma razvijejo v višino, zgubijo svojo lepo zaobljeno obliko in se začno širiti kot perjast cirrostratus, da je kaj kmalu vsa oblačna gmota podobna nakovalu, s temno bazo in srebrnimi vrhovi, lahko pričakujemo najhujše.

Cumulonimbus (Cb) — V prejšnjem stavku smo na kratko opisali, kako se iz cumulus razvije cumulonimbus. To je ogromna in debela oblačna masa, ki je horizontalno in vertikalno močno razvita, dviga se visoko pod nebo kot kopasta gora, ki z vrhom preseže tudi 10.000 metrov višine. Kot rečeno imajo oblaki v začetni fazi zaobljene oblike, ki se pozneje razvijejo v vlaknasto, progasto in razpotegnjeno cirusno maso, da je težko reči, kdaj je cumulus postal cumulonimbus. Kadar se mu vrh raztegne v obliki nakovala nastane cumulonimbus incus (Cb inc), klasična oblika poletne termične nevihte.

Posebno pozornost pa mora počitniški kapitan posvetiti orografskim oblakom. Podrobnejši opis je nemogoč, saj ima vsak kraj svoje posebne oblake. Nastajajo pa zato, ker oblikovitost tal prisili zračne gmote, da se dvigajo, ko dosežejo grebene. V Tržaškem zalivu je «kapa» nad Nanosom znanilo, da bo prej ali slej zapihala burja. Drugod so orografski oblaki znanilci drugačnega vremena, povsod pa velja pravilo, da se moramo s takimi oblaki seznaniti pri domačinih.

Po naštevanju skupin in rodov oblakov je skoraj obvezno, da navedemo tudi oblike padavin, kljub temu, da se z njimi le poredkoma srečujemo v našem počitniškem križarjenju, a nam prav pridejo pri «suhozemskem potepanju», in navsezadnje tudi osebna kultura nekaj pomeni. Kraševcu bodo skoraj vsi izrazi domači, mestni človek pa je že pozabil na terminologijo in izraze svojih očetov.

Pršenje — Enakomerno padanje drobnih (manj kot 0,5 milimetra premera) vodnih kaplic, ki jih s prostim očesom skoraj ne vidimo.

Dež — Najbolj razširjena padavina, ki se ob temperaturah malo nad ledališčem pomeša s snegom.

Sneg — Ledeni snežni kristali nastajajo pri kondenzaciji vodne pare v ozračju, ko je temperatura pod ničlo. Počasnejša je kondenzacija lepši so kristali, ki se med padanjem medseboj spoje v snežinke.

Poleg snega je treba omeniti še zrnat sneg, ledene iglice in babje pšeno, saj tudi te padavine meteorologi uvrščajo med snežne padavine.

Že samo ime nam pove, da ima zrnat sneg obliko drobnih, bolj ali manj sploščenih in podolgovatih zrnc, ki so manjša od 1. milimetra. Na trdi podlagi ne odskakujejo in se ne razlete.

Ledene iglice padajo le ob lepem in vedrem vremenu, ko temperatura zdrkne globoko pod ničlo, preko —10 stopinj. Po navadi padajo v obliki drobnih ledenih ploščic ali iglic, ki s tanko plastjo obelijo predmete.

Babje pšeno opazimo pri temperaturah okoli ledišča, navadno pred sneženjem. Po obliki je podobno zrnatemu snegu, le da so zrna debelejša (od 2 do 3 milimetrov) na trdi podlagi odskakujemo in se razlete.

Pozimi se vsaj enkrat soočamo z najnevarnejšo obliko padavin z žledom ali požledom. Žled nastaja, ko dežuje nad zelo ohlajenim tlom (pod ledišcem). Vodne kaple se v trenutku spremenijo v led. Če so tla izredno ohlajena, v nekaj urah doseže ledena obloga celo debelino deset centimetrov, da se pod težo ledu ruvajo drevesa, ogromna teža pa pokoplje celo električne daljnovode. Kot zadnje naj omenimo še točo in sodro, ki pa sta znani tudi najbolj zakrnjenim meščanom.

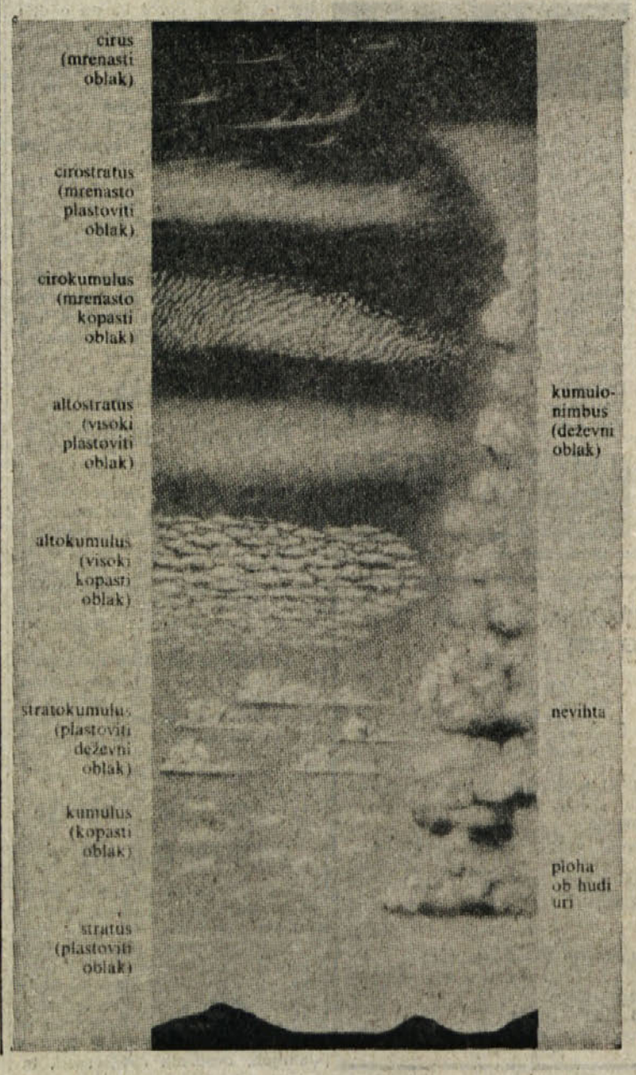

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

10.25 in 12.25 V evroviziji Svetovni pokal v smučanju za ženske
13.00 Arte città
13.30 Dnevnik
14.00 Anna dan za dnem
14.30 Danes v parlamentu
14.40 Šolska vzgoja: Jezik za vsakogar
15.10 Večer pri Črni mački, kriminalka
16.30 Remi, risani film
17.00 Dnevnik 1 — Flash
17.05 3, 2, 1,... stik!
18.00 Šolska vzgoja: Gli «aghi» di Cleopatra
18.30 Problemi gosp. Rossija Ruggero Ravenna bo odgovarjal na vprašanja o pokojninah, prof. Enrico Malizia pa bo govoril o eni aktualnih tem današnjega časa, to je o uspavalnih sredstvih in o posledicah uživanja teh sredstev.
19.00 Italijanska kronika
19.20 Ljubezen kontrabasa, 11. del
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 Dnevnik
20.40 Serpico, TV film
21.35 Zgodbe v zrcalu
22.10 Športna sreda Ob koncu Dnevnik, Danes v parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal

12.30 Dnevnik 2 — Za in proti
13.00 Dnevnik 2 — Ob 13. uri
13.30 Šolska vzgoja: Vsakdanje življenje ribiča
14.00 Popoldan; vmes ob
14.10 Orient-Express, 2. del
15.25 Šolska vzgoja: La storia del volo
17.00 Dnevnik 2 — Flash
17.05 Popoldan Program za otroke
17.30 Čebelica Maja
18.00 Šolska vzgoja: 10 otroških zgodb
18.30 Iz parlamenta — Dnevnik 2 Športne vesti
18.50 Indijanci Južne Amerike
19.05 Dober večer z... Enricom Mario Salernom Vremenska slika
19.45 Dnevnik 2
20.40 Življenjepis Antonia Gramscija
21.55 Si dice donna Danes bo govor tudi o vprašanju žensk v ZDA. Po umestitvi Ronalda Reagana za ameriškega predsednika se za ameriške ženske postavljajo nova vprašanja. Reagan je sicer načelno za enakopravnost žensk, dejansko pa nasprotuje zahtevi, da bi vključili to načelo v ameriško ustavo, obenem pa se ogreva za ustavno določilo, ki naj bi omejevalo pravico do splava. O tej aktualni temi bodo razpravljale podtajnica v ministrstvu za delo Carterjeve administracije Nancy Barret, novoizvoljena senatorka iz Floride Paula Hawkins, poslanka republikanske stranke iz New Jerseyja Hanzel Gluck in Kate Millet.
22.35 Ujetnik, TV film Ob koncu Dnevnik 2 — Zadnje vesti

Tretji kanal

19.00 Dnevnik 3
19.30 Arago X-001, risanka
19.35 Alpinismo mediterraneo, 1. del
20.05 Šolska vzgoja: Vzgoja in deželo
20.35 Arago X-001, risanka
20.40 French Can-can, film
22.15 Dnevnik 3
22.45 Arago X-001, risanka
22.50 Torino magica

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

10.00 - 13.15 Zimski šolski spored
17.30 Poročila
17.35 Z besedo in sliko
17.50 Ukročeno oko
18.20 Okrogli svet
18.30 Obzornik
18.45 Festival «Kurirček» Festival «Kurirček», pomembna jugoslovanska družbeno-politična in kulturna manifestacija, je iz leta v leto bolj priljubljena in postaja vzpodbuda glasbenim ustvarjalcem. Tako je na tokratnem srečanju dvanajst slovenskih zborov zapelo precej pesmi z revolucionarno in socialno tematiko, ki jih že poznamo, pa tudi enajst novih pesmi. Taka bera novitet je prav gotovo razveseljiv dogodek za našo mladinsko zborovodstvo. Z našo ekipo smo skušali zajeti nekaj festivalskega razpoloženja in pesmi, ki so jih predstavili mladi interpreti, kolikor je to sploh mogoče v polurni oddaji.
19.15 Risanka
19.24 TV nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 TV dnevnik
20.00 Film tedna: Mali, veliki mož Jack, stoeinindvajsetletni starec pripoveduje zgodbo svojega življenja. Kot majhnega dečka so ga ujeli Indijanci in ga vzgajali kot sebi enakega. Ko je odrasel, se je udeleževal bojev in si tako prislužil častni vzdevek «mali, veliki mož». Toda s tem še ni konec nenavadnih dogodkov, ki spremljajo Jackovo življenje. Mali-velik mož, je v bistvu zgodovinski film, čeprav bi ga lahko imeli tudi za kavbojko, saj govori o razvoju Divjega zahoda, kot nam ga v spominih odkriva naš junak, ki je okusil nemalo pustolovščin in krutosti. Prav tako film precej objektivno opisuje odnos med Indijanci in belci in je eden redkih v katerem Indijanci niso le karikature. Režija Arthur Penn. Igrajo: Dustin Hoffman, Martin Balsam, Faye Dunaway.
22.10 V znamenju Kooer
17.30 Tekmica, film (ponovitev)
19.00 Visoki pritisk, glas. oddaja
19.30 Aktualna tema
20.00 Risanke
20.15 Stičišče
20.30 Njena edina ljubezen, film
22.00 Danes
22.10 Košarka Vilnus: Jalgiris - Cibona

Zagreb

17.45 Majsle igre, otroška oddaja
18.25 Kronika občine Gospič
18.45 Zabavna mediigra
20.00 Prosta sreda
21.15 Portreti: dr. Ivan Ribar — humanist, borec in človek
22.15 Izza delte, oddaja o rocku

SVICA

18.00 Otroška zgodbica
18.50 Kamen lune, TV film
19.20 Agenda 80/81
20.40 Argumenti
21.30 Glasbena oddaja

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Jutranji almanah: «Vpisuje se v zadružni register»; 9.00 Glasbena matineja; 10.10 Radijski koncert: Glasba skozi stoletja; 11.30 Beležka; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nadiških dolin; 12.30 Melodije od vsepovsod; 13.20 Zborovska glasba: Naši zbori; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10 Otroški kotiček: Iz zakladnice slovenske mladinske literature; 14.30 Roman v nadaljevanjih: «Cvetje v jeseni»; 15.00 Nove plošče; 15.30 Med dvema ognjema — kviz oddaja s sodelovanjem slovenskih goriških in tržaških višjih srednjih šol in prisotnostjo občinstva; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Iz sveta umetnosti: Glasbeni trenutek doma in drugje; 18.40 Priljubljeni motivi.

KOPER

(Italijanski program)

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Operni protagonisti; 9.15 Poje skupina Collage; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.10 Otroški kotiček; 11.00 Kim; 11.32 Horoskop; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Iz Rima z zanimanjem in simpatijo; 14.15 Mala diskoteka; 14.33 Vrtiljak jugoslovanskih motivov; 15.00 Kje naj se ustavimo; 15.45 Glasba; 16.00 Današnji filmi; 16.05 Pismo iz...; 17.32 Discorama; 18.32 Muratti music.

KOPER

(Slovenski program)

6.30, 7.25, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutranji koledar; 6.15 Obvestila in reklame; 6.37 Kinospored, objave; 7.15 Najava sporeda; 13.00 Pregled dogodkov, najava sporeda; 13.05 Zapojmo pesem - spored mladinske zborovske glasbe; 13.40 Melodije na tekočem traku; 14.00 To smo mi; 14.37 Glasbeni notes, objave in reklame; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Po samoupravni poti; 16.10 Vaš telefon, naš mikrofon in narodnozabavna melodija na vaš telefonski klic - 25888; 16.30 Primorski dnevnik; 16.45 Zabavna glasba, objave.

RADIO 1

7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujanje; 9.00 Radio anch'io; 11.00 Dnevni variete; 12.03 Vi in jaz; 13.30 Glasbeno-govorni program; 14.30 Knjiga - diskoteka; 15.03 Rally; 15.30 Evropi —1; 17.03 Patcwork; 18.20 Sexy West; 19.30 Glasba; 20.00 Radijska drama; 21.03 Kviz lahke glasbe; 22.30 Evropa z nami; 23.00 Telefonski klic.

RADIO 2

7.30, 9.30, 11.30, 12.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 — 8.45 Dnevi; 9.05 Rdeča soba; 9.32 Radio 2 - 3131; 13.41 Sound-Track; 15.00 Radio 2 - 3131; 16.32 Disco club; 17.32 Skupina MM; 18.32 Amerika Amerika; 20.40 Prostor X; 22.00 — 22.50 Nottetempo.

LJUBLJANA

7, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.30 Pisani svet pravljic in zgodb; 9.05 Z radiom na poti; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Velik zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti; 13.00 Danes do 13.00; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Razmislimo ugotavljamo...; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 «Loto vrtiljak»; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času; 18.15 Naš gost; 18.30 Kaj radi poslušajo; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansamblom Franja Zorka; 20.00 Koncert za besedo - v sanjah težkih...; 20.25 Minute z Josipom Pavčičem; 21.05 Richard Strauss: Odlomki iz opere «Arabella»; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Jazz pred polnočjo.

SMUČANJE

PO PRVI POLOVICI SP

Šved Ingemar Stenmark ostaja glavni favorit

V drugem delu tega tekmovanja bodo namreč v glavnem le tehnične discipline

Potem ko so v moškem delu svetovnega smučarskega tekmovanja nastopili pred dnevi tekmovalci na hahnekamskem tekmovanju, se je «beli cirkus» prevesil v drugo polovico. Kakšen je izkupiček tega tekmovanja točno ob polovici tekem (čeprav bo treba odsmučati še odgodeni valdiserski veleslalom)?

V glavnem lahko rečemo, da so dogodki na belih stezah potrdili napovedi in pričakovanja. Letošnja sezona je tako izenačena kot še nikoli doslej. Mladi ostro pritiskajo iz ozadja in ne dovolijo «starim» mirnega spanja. To sicer ne pomeni, da ni favoritov, toda prepada med njimi in ostalimi, takega, kot je bil v prejšnjih sezonah, ni več. Favoriti lahko še vedno osvajajo visoka mesta, vendar le v «potu svojega obraza».

Najlepši dokaz za to je bilo zadnje tekmovanje v slalomu, ko so tekmovalci celo s startno številko okrog 50, torej z dokaj skromnimi FIS točkami, vdirali kar na tekočem traku med najboljše.

Med posamezniki so doslej največ pokazali Müller, Stenmark in Phil Mahre. Med temi tremi bo treba skoraj gotovo iskati tudi končnega zmagovalca, vse pa kaže, da je lahko naša napoved še točnejša. V prvi polovici svetovnega pokala so bili na sporedu že namreč skoraj vsi smuki (preostane le še eden), to pa pomeni, da bodo v drugem delu mnogo bolj prišli do izraza slalomisti in veleslalomisti. Ker pa dobro vemo, da je Müller izvedenec za smuk, svoje uspehe pa zasilno dopolnjuje le z (nestalnimi) uvrstitvami v veleslalomu, medtem ko je v slalomu šibek, je to že eden, ki ga moramo skoraj zanesljivo odšteti iz vrst kandidatov za končno zmago.

Nevarnejši je Phil Mahre. Nekaj točk bo gotovo dobil še v zadnjem smuku in kombinaciji, razmeroma dober pa je tudi drugod. To pa pomeni, da je Phil Mahre verjetno najnevarnejši nasprotnik Stenmarka, ki ostane zaradi svoje specializacije v tehničnih disciplinah največji in, seveda, glavni favorit za končno zmago. Skoraj nobenega dvoma namreč ni, da bo Stenmark nanizal še nekaj zmag v slalomu in veleslalomu, če ne pa vsaj zelo visokih uvrstitev, medtem ko bo ostalim le občasno uspel ta podvig, skoraj gotovo pa ne vedno istemu tekmovalcu.

Zaključek je torej jasen: Stenmark, kljub doslej ne ravno blesteči sezoni, ostaja glavni kandidat za končno prvo mesto.

Med ekipami smo doslej videli izredne Kanadčane v smuku, ki pa odslej ne bodo več pobirali točk. Zato pa bodo gotovo prišli na svoj račun Avstrijci, ki imajo povsod dovolj sposobnih tekmovalcev, ki so sposobni pobirati točke. Vidnih ekipnih uspehov so se doslej lahko veselile še nekatere druge države. Zelo dobri so bili Švicarji, pa letos presenetljiva «mlada garda» Italijanov (ob nekaj dobrih smukaških uspehih Planka in enkrat ali dvakrat Grosa). Liechtensteinci sicer ne vozijo kot lani, a so vedno nevarni, ekipna vrednost je narasla Jugoslovanom, čeprav je tudi pri njih Križaj dosegel manj, kot so pričakovali, spregledati ne smemo Sovjetov, dokaj slabi pa so bili doslej Francozi, razočarali so Bolgari, po drugi strani pa so spet presenetili mladi Švedi in Norvežani itd.

Skratka, Stenmark med posamezniki in Avstrija med ekipami, to je napoved, ki izgleda po prvi polovici svetovnega pokala še najbolj verjetna za konec sezone. Že prihodnji tedni pa bodo pokazali, če se bodo dogodki v «belem cirkusu» res razvijali v tej smeri.

VČERAJ V CRANS MONTANI

Ženski slalom so odgodili

Včeraj bi moral biti v Crans Montani (Švica) mednarodni ženski slalom, veljaven za svetovni pokal, ki bi (skupno s smukom, v katerem je v ponedeljek zmagala Nadigova) veljal tudi za kombinacijo.

V Crans Montani pa je vso noč močno snežilo in je na startu ter pod njim zapadlo v nekaj urah kar 80 cm svežega snega. Poleg tega je vso noč pihal tudi veter in je ob robu proge nanesel tudi do dva metra visoke zamete.

Organizacijski odbor si je v jutranjih urah zato najprej ogledal progo in je takoj spoznal, da bi je ne mogel pravočasno in dovolj dobro pripraviti za tako zahtevno tekmovanje, kot je slalom za svetovni pokal. Tekmovanje so zato odgodili.

Včeraj popoldne se je sestal organizacijski odbor tega tekmovanja in je skupaj s predstavniki vseh ekip odločil, da bo slalom na sporedu danes (čeprav vremenske napovedi ne predvidevajo na tem področju bistvenega izboljšanja).

Jutri bi moral biti v bližini Crans Montane, v Haute Nendazu, tudi ženski veleslalom za svetovni pokal.

CASPOGGIO — Od 2 do 7. februarja bo v Caspoggiu svetovno smučarsko prvenstvo «meščanov». Prijavilo se je 14 reprezentanc. Italijo bo zastopalo 30 tekmovalk in tekmovalcev.

SMUČARSKI TEK

V NEDELJO

Spominski tek na Lokvah

Prireditelji pričakujejo številno udeležbo

Na Lokvah je bil od 26. decembra 1943 do 10. oktobra 1944 sedež poveljstva IX. korpusa NOV in POJ, o čemer priča tudi spominska plošča vzidana na zadružnem domu.

Ob bombardiranju 18. januarja 1944 ter požigih 19. januarja in 9. oktobra 1944 je nemška soldateska skoraj povsem uničila vas, saj je ostala samo ena stanovanjska hiša.

V spomin na te dogodke iz NOB bo v nedeljo, 25. januarja, ob 9. uri na Lokvah «Drugi Lokvarski tek». Pripravljeni sta dve progi za prijatelje teka in hoje na smučeh: osemkilometrska za pionirje in pionirke in 16-kilometrska za ostale.

Start bo pred nekdanjo gostilno «Pri Borisu». Progi sta izpeljani po lepih terenih Trnovskega gozda (nadmorska višina od 965 do 1180 m) proti Mali Lazni, Smerekovi dolini do Ledenice in nazaj na Lokve.

Prireditelj, domači smučarski klub, pričakuje številno udeležbo iz Primorske, iz drugih krajev Slovenije in iz zamejstva. Vsak udeleženec tega množičnega smučarskega teka bo prejel spominsko značko, najboljši pa posebne nagrade.

Letošnji «Lokvarski tek» je že uvrščen v koledar množičnih smučarskih tekov Smučarske zveze Slovenije za sezono 1980-81, kar je lepo priznanje delovnim smučarjem iz Lokev.

J. O.

SLALOM ZA EP

Italijan Grigis prvi na Nevejskem sedlu

NEVEJSKO SEDLO — Mladi italijanski smučar Grigis je zmagal na včerajšnjem moškem slalomu, ki so ga v okviru evropskega smučarskega pokala priredili na Nevejskem sedlu.

Njegov uspeh je podkrepil še njegov rojak Giorgi, ki se je uvrstil na 2. mesto. Po zmagoslavju Avstrijcev v ponedeljkovem veleslalomu je bil torej včeraj «dan Italije», ki pa je v bistvu le potrdil trenutno odlično formo mladih italijanskih tekmovalcev. Pozabiti namreč ne smemo, da je bil Giorgi četrti tudi v veleslalomu.

Nöckler zmagal na Folgarii

Italijanska komunistična partija je organizirala mednarodno smučarsko tekmovanje v vzporednem slalomu na Folgarii, katerega čisti izkupiček je namenila potresencem. Nastopili so mnogi italijanski tekmovalci, ki sodelujejo na svetovnem pokalu (Gros, De Chiesa, Bernardi, Mally itd.), ter več bolgarskih in sovjetskih smučarjev.

IZIDI

1. Nöckler (It.)
2. Mally (It.)
3. Ardejev (SZ)
4. Tončev (Bol.) itd.

Smučarska komisija ZSŠDI

ki se je sestala včeraj, 20. t.m., je sprejela sklep, da opravi sklepno tekmovanje (peto), ki naj bi bilo prvo zamejsko prvenstvo. V pričakovanju pravilnika, ki bo objavljen v našem dnevniku, se vpisovanje za 3. pokal Skdanc podaljša do ponedeljka, 26. t.m., do 21. ure, vedno na sedežu (Dom Albert Sirk — Križ).

BOB

Svetovno prvenstvo letos v Cortini

Cortina d'Ampezzo bo v času od 25. januarja do 8. februarja gostila letošnje svetovno prvenstvo v bobu. To tekmovanje so v Cortini zadnjič priredili pred petnajstimi leti.

Za letošnje prvenstvo se je doslej uradno prijavilo 15 držav in sicer SZ (prvič), Avstrija, Kanada, Francija, ZRN, NDR, Vel. Britanija, Jugoslavija (prvič), Japonska, Nizozemska, Švedska, Švica, Romunija, ZDA in Italija.

Jugoslovani so se prijavili za nastop v tej disciplini predvsem zato, ker bodo leta 1981 sami (v Sarajevu) organizatorji zimskih olimpijskih iger in bodo na tem cortinskem prvenstvu predvsem nabirali izkušnje, saj niso doslej še nikoli organizirali tekmovanj v bobu (v Jugoslaviji sploh nimajo proge za bob), pa tudi nastopili na svetovnem prvenstvu še niso.

ŠK Kras iskreno čestita svojemu trenerju Božiču Grilancu in ženi Nadji od rojstvu drugorojenca

JANOŠA

Nogometaši Zarje (na sliki: med tekmo s Staranzanom) so v nedeljo v 2. AL proti moštvu CGS izgubili

ODBOJKA

DREVI V TRSTU

Bor proti Modriči

To bo povratni obisk mladincev jugoslovanskega prvoligaša pri borovcih

Mladi Borovi odbojkarji, ki se dokaj zavzeto pripravljajo na skorajšnje prvenstvo 1. divizije, bodo drevi odigrali prijateljsko tekmo z Modričo, ki nastopa v 1. jugoslovanski ligi. Povedati pa moramo, da Modriča ne bo nastopila z najboljšo postavo, ker bi bil to za naše fante občutno premočen nasprotnik. V tem srečanju bodo namreč igrali le mladinci, ki so ta čas na pripravah na Bledu. Za ekipo Bora pa bodo dva seta igrali nekateri starejši igralci, tako da bodo gostje lahko nastopili tudi z najmočnejšo postavo. Vsekakor pa moramo omeniti, da gostje letos preživljajo krizo. Pred dvema letoma je bila Modriča jugoslovanski prvak. Najprej je zapustil šesterko odlični tehničar Božić, ki zelo uspešno igra v Španiji, pri vojakih pa sta reprezentant Jović in Milošević; zato je letošnji glavni cilj Modriče obstanek med najboljšimi jugoslovanskimi ekipami.

Lansko poletje so bili navezani tesni stiki med Borom in Modričo, ko je pet naših mladih odbojkarjev vadilo skupaj z njimi v Bobinju. Tako se bo odbojkarska sekcija ŠZ Bor oddolžila za izredno gostoljubnost, ki so je bili deležni borovci na skupnih pripravah.

Srečanje med Borom in Modričo bo v veliki dvorani stadiona «1. maj», s pričetkom ob 19.45.

G. F.

REKREACIJSKI TURNIR

Sloga Bar Alex osvojila prvo mesto

Pri ŠZ Sloga se že dalj časa ukvarjajo tudi z rekreativno odbojko, tako moško kot žensko.

Ženska ekipa je doslej nastopala na prvenstvih «revival», moška vrsta pa je bolj aktivna, saj Slogini rekreativci občasno nastopajo tudi na drugih turnirjih. Tako so prav v teh dneh nadvse uspešno sklenili svoje nastopanje na turnirju, ki so ga priredili tržaški uslužbenci bolnice. Poleg organizatorja in Sloge, ki se je tokrat imenovala Sloga Bar Alex je nastopila še ekipa Italcantieri. Ekipe so se pomirile med seboj v dveh kolih prvo mesto je povsem zasluženo osvojila Sloga Bar Alex, ki je sicer v prvem delu izgubila srečanje z organizatorjem, a mu je potem v povratnem kolu vrnila milo za drago.

IZIDI

Prvi del

Sloga Bar Alex - Italcantieri 3:0
Uslužb. bolnice - Sloga Bar Alex 3:1
Uslužbenci bolnice - Italcantieri 0:3

Drugi del

Italcantieri - Sloga Bar Alex 0:3
Italcantieri - Uslužbenci bolnice 0:3
Sloga Bar Alex - Uslužb. bolnice 3:1

LESTVICA

Sloga Bar Alex 6; Uslužbenci bolnice 4; Italcantieri 2 točki.

Sloga Bar Alex je nastopila v naslednji postavi: Brass, Drasič, B. in P. Grgič, Kralj, Košuta, Marc, Marušič, Milič.

INKA

V MOŠKI D LIGI

La Talpa TS — Juventina GO 2:3 (15:5, 12:15, 15:13, 9:15, 11:15)

JUVENTINA: Plesničar, Malič, Černic M., Petejan, Mučič, Golob, Gomišček, Jarc, Juren, Pahor.

V nedeljo zjutraj je Juventina, po porazu prejšnjo soboto, zopet zmagala. Tokrat so se «belo-rdeči» znašli pred zelo težko nalogo, kajti morali so se v okrnjeni postavi pomeriti z dobro ekipo La Talpa.

Tekma je bila zelo zanimiva, ker sta se ekipi bojevali za vsako točko, vse do konca tekme. Kot že sam rezultat pove sta bili ekipi izenačeni toda omeniti je treba, da je na tekmo zelo vplivalo dejstvo, da je sonce vseskozi slepilo igralce. «Belo-rdeči» so se izkazali v ključnih trenutkih zadnjega seta, ko so zaigrali požrtvovalno in točno.

—ip—

NOGOMET

V 3. AMATERSKI LIGI

Prerojene Sovodnje

Sovodnje — Brazzanese 3:1 (3:0)

SOVODNJE: Cabas, Devetak, Kovic A., Tomažič, Tomšič, Vižintin, Petejan, Milloch, Šuligoj, Gomišček, Sambo (Kovic F.).

STRELCI: v 16. min. in 22. min. Gomišček, v 32. min. Petejan (11-metrovka).

Nedeljska tekma na blatnem in mrzlem igrišču pove nekaj novega o naši ekipi. Igralci so igrali kot prerojeni in to posebno v prvem polčasu. Znašli so se vedno, posebno v napadu, kjer sta se izkazala Gomišček in Šuligoj. Kljub temu pa moramo reči, da so bili igralci dobri samo v prvem polčasu, saj so v drugem delu igre prevzeli pobudo od nasprotnika in so prevladovali do konca tekme.

Upamo, da bodo take rezultate želi še naprej.

P. D.

Poseben sestanek

NAIROBI — V Nairobiju bo letos 24. in 25. septembra sestanek posebnega odbora mednarodnega olimpijskega komiteja, na katerem bodo proučili način industrijske zaščite simbola olimpijskih iger, petih krogov, katerega vse prepogosto in na nedovoljen način zlorabljajo razni izdelovalci športne opreme in drugi.

V slovenskem derbiju promocijskega košarkarskega prvenstva med Borom in Poletom so tesno slavili borovci. Na sliki: poletovec Edi Sosič v metu iz skoka, medtem ko so Pegan, Ražem (8), Renato (7) in Bruno Kneipp pri tem nemočni

NOGOMET

V MLADINSKIH PRVENSTVIH

VEČINO SREČANJ PRELOŽILI

Blatna in ledena igrišča - V prijateljski tekmi zmaga Primorja

V mladinskih prvenstvih so večino tekem zaradi blatnih in ledenih igrišč preložili na poznejši datum.

KADETI

IZIDI 14. KOLA

Edile Adriatica - Rosandra 6:0; Costalunga - Stock 3:1; Supercaffè - Zaule 3:1; Libertas - S. Marco 1:1; Fortitudo - Portuale 1:1; Roianese - Opicina prek.; Breg prost.

LESTVICA

Costalunga 24; Libertas, Edile Adriatica 18; Fortitudo 17; Opicina 15, Portuale in Supercaffè 13; San Marco 12; Zaule 10; Rosandra 8; Breg 6; Roianese in Stock 5.

NARAŠČAJNIKI

SKUPINA B

LESTVICA

CGS, Olimpia 14; Primorec 12; Inter Trieste, Domio 11; Primorje, Vesna 8; Don Bosco 6; Stock 4; Kras 2.

NAJMLAJŠI

SKUPINA A

Izidi zaostalih srečanj 11. kola

Blue Star - Fortitudo 0:5; Costalunga - Breg prek.; Libertas - Zaule 7:0; Montebello - San Vito 1:2; Portuale - Ponziana 0:3.

LESTVICA

Fortitudo, Ponziana 17; Campanelle 16; Libertas 15; San Vito 12; Portuale, Costalunga, For You 9; Blue Star 7; Montebello 3; Zaule 2; Breg 0.

SKUPINA B

Chiarbola - Olimpia 1:2; CGS - Roianese prek.; Inter Trieste - San Andrea 3:1; Supercaffè - Zarja prek.; Primorje - Esperia SG prek.

LESTVICA

Triestina 18; Olimpia 17; Supercaffè 13; S. Andrea, Chiarbola, Roianese 12; Inter Trieste 10; Giarizzole 8; Esperia SG 7; CGS 6; Primorje 1; Zarja 0.

ZAČETNIKI

SKUPINA A

Zaostala srečanja 5. kola

Domio - Portuale 0:3; Fortitudo - Breg prek.; Libertas - Ponziana A prek.; Rosandra - Costalunga 1:0; San Sergio - Soncini B prek.

LESTVICA

Ponziana A 15; Libertas 14; Soncini B, S. Sergio, Muggesana 12; Fortitudo 10; Rosandra 9; Costalunga, Portuale 7; Domio 6; Breg 0.

SKUPINA C

Zaostala srečanja 5. kola

Chiarbola B - San Luigi For You 0:2; CGS - Giarizzole prek.; Esperia SG A - San Andrea A 0:1; Opicina - Ponziana B prek.; Supercaffè - Zarja prek.; Primorje prosto.

LESTVICA

Giarizzole 15; Supercaffè 14; CGS 13; San Andrea A 14; Esperia SG, For You 11; Primorje 7; Opicina, Chiarbola 5; Ponziana 3; Gaja 0.

CICIBANI

SKUPINA A

Izidi zaostalih srečanj

Rosandra - Chiarbola prek.; Zaule A - Soncini B prek.; Fortitudo A - Muggesana 1:2; Costalunga - Portuale B 2:2.

LESTVICA

Ponziana 17; Muggesana 15; Zaule 14; Chiarbola 13; Soncini B 10; Breg, Rosandra 7; Costalunga 6; Fortitudo, Domio 5; Portuale 3.

SKUPINA C

Izidi zaostalih srečanj

Zaule B - San Luigi For You prekinjena; Opicina S. Andrea prek.; Breg - Domio prek.

LESTVICA

For You, Giarizzole 14; Libertas, CGS 11; San Andrea 10; Zaule, Opicina 6; San Vito 5; Esperia SG 4; Primorje 0.

V 3. AMATERSKI LIGI

Primorca so kaznovali

Disciplinska komisija nogometne zveze je na svoji zadnji seji med drugim razpravljala tudi o nepravilnosti vpisov nekaterih nogometašev. S tem v zvezi je spremenila tudi izid tekme 3. amaterske lige Aurisina - Primorec (6. kola, 16. novembra lani), ki se je na igrišču končal z 1:0 v korist Primorca. Zaradi nepravilnosti z vpisom nogometaša Primorca Tomeja je disciplinska komisija odvzela Primorcu zmago in s tem dve točki. Tekmo so namreč na podlagi pravil pripisali z 2:0 v korist Aurisine. Nogometaš Tome je proti Aurisini igral le 15. minut, v 75. min. igre je namreč zamenjal Finessija. Na srečo je to bil edini nastop Tomeja v vrstah Primorca, sicer bi Primorec zgubil vsako tekmo, v kateri bi nastopil ta nogometaš. S to odločitvijo disciplinske komisije se spremeni tudi lestvica. Primorec ima sedaj dve točki manj in ni več na tretjem mestu, kot smo včeraj poročali, temveč Trebenci (z 10 točkami) delijo 4. mesto z ekipo Sant'Andrea, Aurisina pa je z 2 točkama več dohitela dvojico San Luigi in Inter Trst.

MLAJŠI CICIBANI

Izidi zaostalih srečanj 11. kola

S. Luigi For You - Giarizzole 2:2; Cave - CGS prek.; Fortitudo - Campanelle 1:9; Chiarbola - San Andrea 3:2; Breg - Domio prek.

LESTVICA

For You 20; Campanelle 17; Soncini 15; San Andrea 14; Chiarbola 13; Giarizzole 12; Esperia 9; CGS, Breg in Fortitudo 6; Domio 5; Cave 1.

PRIJATELJSKA TEKMA

ZAČETNIKI

Primorje — Don Bosco 3:2 (1:2)

PRIMORJE: Zadeu, Costanzo (Micheli), Reina, Gava, Reganzin, Debernardi, Glavina, Simac, Vascotto, Faggin, Grando.

STRELCA za Primorje: Reganzin 1 gol in Simac 2.

Začetniki Primorja so, kljub temu da so imeli v nedeljo kolo počitka, odigrali prijateljsko tekmo z ekipo Don Bosca, ki nastopa v B skupini, medtem ko igrajo «rdečerumeni» v C skupini. Tekmo, ki so jo odigrali na Proseku, so osvojili domačini, potem ko so gostje vodili s kar dvema goloma prednosti. Prosečani pa so zelo dobro reagirali

H. V.

TENIS

PRVENSTVO OHIA

Poraz Jaušovčeve

CINCINNATI — Na mednarodnem ženskem teniškem prvenstvu Ohia je v Cincinnatiju Američanka Fairbank premagala v prvem kolu Jugoslovanko Jaušovec s 7:5, 3:6, 6:3.

Še nekaj drugih izidov:

Mandlikova (ČSSR) - Stove (Niz.) 6:1, 6:4
Smith - Jordan (obe ZDA) 6:4, 7:5

NAMIZNI TENIS

V PROMOCIJSKEM PRVENSTVU

Gladka zmaga Krasa v Gorici

V promocijskem prvenstvu je Kras v slovenskem derbiju po predvidevanju premagal goriški Dom. Zmaga krasovk ni bila nikoli v dvomu, saj je bila njihova premoč očitna, kot tudi priča rezultat sam. Domovki sta stopili na igrišče že pripravljeni na poraz in nista zaigrali preveč odločno, da bi lahko spravili v težave močnejše nasprotnice. Samo prvo srečanje med Sonjo Lutman in Furlanovo je bilo dokaj izenačeno, v ostalih srečanjih pa sta si zgoniški igralki priborili zmago brez večjih preglavic.

S to zmago je Kras ohranil prvo mesto na skupni lestvici, domovke pa ostajajo na zadnjem mestu skupaj z ekipo Lega Nazionale.

Dom — Kras 0:5

Lutman - Furlan 0:2 (18, 17)
Fabbro - Škrk 0:2 (9, 10)
Lutman, Fabbro - Furlan, Škrk 0:2 (14, 16)
Lutman - Škrk 0:2 (7, 13)
Fabbro - Furlan 0:2 (9, 8)

MAL

OBVESTILA

SPDT

prireja v nedeljo, 1. februarja, avtobusni smučarski izlet v Forni di Sopra ob priliki tekmovanja Skdanc. Vpisovanje na sedežu ZSŠDI, Ul. sv. Frančiška 20/II od 11. do 12. ure.

* * *

SPDT

obvešča člane-tekmovalce za III. pokal Skdanc, ki se bo vršil 1. februarja v Forni di Sopra, naj se samo še danes, 21. t.m., javijo na sedežu društva v Ul. sv. Frančiška 20/III. od 19. do 20. ure (tudi telefonsko na št. 744-249).

* * *

ŠZ Bor - Atletska sekcija

obvešča, da bo seja odbora jutri, v petek, 23. t.m., ob 20. uri na stadionu «1. maj» v Trstu. (Ne pozabite slike).

* * *

ŠZ Bor

sporoča, da bo seja glavnega odbora v petek, 23. t.m., ob 20. uri na stadionu «1. maj» v Trstu.

* * *

ŠD Polet

vabi vse člane na letni

REDNI OBČNI ZBOR

ki bo v torek, 27. januarja 1981, v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju.

Na dnevnem redu so

poročilo predsednika, tajnika in blagajnika;
razprava;
poročilo nadzornega odbora;
volitve novega odbora.

Člane vabimo, da se občnega zbora udeležijo v kar največjem številu.

* * *

ŠD Mladina Križ

organizira v nedeljo, 25. t.m., smučarski izlet na Zoncolan. Odhod izpred spomenika ob 6.30. Prijave pri Stojanu (tel. 220-423), v baru doma Albert Sirk in v trgovini jestvin Rebula v Sesljanu.

* * *

ŠK Kras

sklicuje dne 30. januarja ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju v šolski telovadnici v Saležu

17. REDNI OBČNI ZBOR

Dnevni red:

1. **otvoritev in izvolitev delovnega predsedstva;**
2. **poročila;**
3. **pozdravi in diskusija;**
4. **volitve novega odbora;**
5. **razno.**

KOŠARKA

NAŠE EKIPE V MLADINSKIH PRVENSTVIH

TOKRAT BOLJŠI OBRAČUN SLOVENSKIH PETERK

Mladinci: Boru A društveni derbi - Kadeti: prva zmaga «plavih» - Dečki: Bor in Jadran uspešna

MLADINCI

Bor B — Bor A 65:66 (26:35)

BOR B: Čok 10 (2:4), Devetak, Merku, Schillani 6, Gerdol (k) 6, Lokar 13 (1:4), Švara 6 (0:3), Kosovel, Corbatti 24 (4:4), Sancin.

BOR A: Meneghetti 15 (3:7), Pertot (1:2), Barut 9 (1:1), Bajc 2, Raseni 9 (3:11), Pegan (k) 20 (2:12), Canciani 4 (2:29), Langan, Štavar 4.

SODNIKA: Esopi in Spadaro (TS)

PON: Gerdol (33)

Kljub tesnemu izidu so v slovenskem mladinskem društvenem derbiju med ekipama Bora zasluženo slavili starejši predstavniki, ki so bili v vodstvu skoraj vse srečanje. Zmagala je prva Borova peterka, predvsem zaradi večje izkušenosti, saj je v ključnih trenutkih tekme izkoristila raztresenost mlajših nasprotnikov.

Tekma ni bila sicer lepa, toda zelo napeta, saj so «A-jevci» vodili v prvem polčasu z maksimalno prednostjo 9 pik, v drugem pa je njihova prednost znašala 5 - 7 točk.

Med posamezniki je pri A ekipi, poleg Meneghettija, igral zelo dobro kapetan Andrej Pegan, medtem ko je v B moštvu Corbatti najuspešnejše metal v napadu in tudi dosegel v drugem polčasu več kot polovico izkupička svoje vrste. Ponovno pa se je izkazal tudi kapetan Peter Gerdol.

fp

IZIDI 3. KOLA

Stella Azzurra - Inter 1904 58:93; Bor B - Bor A 65:66. Počitek: S. Saba.

LESTVICA

Inter 1904 6, Bor A 4, Saba 2, Bor B in Stella Azzurra 0.

PRIHODNJE KOLO

Saba - Bor B (25. 1. ob 9.00 na Greti); Bor A - Stella Azzurra (25. 1. ob 11.30 na stadionu «1. maj»). Počitek: Inter 1904.

KADETI

IZIDI 8. KOLA

Bor - Ricreatori 60:59; Ferroviario B - Libertas 68:82; Inter Milje - Servolana 53:69; Polet - Don Bosco 59:91

LESTVICA

Don Bosco 16, Servolana 14, Libertas 10, Polet in Inter Milje 8, Ferroviario B 4, Bor in Ricreatori 2.

PRIHODNJE KOLO

Libertas - Inter Milje; Don Bosco A - Bor (25. 1. ob 10.00 v Istrski ulici); Servolana - Polet (25. 1. ob 11.00 v Škednju); Ricreatori - Ferroviario B.

NARAŠČAJNIKI

Inter 1904 — Sokol 93:29 (46:15)

SOKOL: Bandelli 7 (3:9), Marko Pahor 2, Gruden (0:3), Devetak 2, Pertot 10 (0:3), Fabio Pahor 6 (0:3), Kojanec 2.

Sokolova peterka je odigrala tekmo v okrnjeni postavi proti dobro uigrani tržaški peterki. Nasprotniki so že od samega začetka visoko vodili, saj so Nabrežinci dosegli prvi koš le v 10. min. p.p. Ekipa Inter 1904 razpolaga z visokim centrom Lorenzijem, ki je odlično igral pod košema.

Andrej Pupis

Bor A — Alabarda 62:84 (25:38)

BOR A: Slama, Tremul 12, De Carli 8, Civardi, Bradassi 27, Žerjal 4, Zaccaria 2, Vascotto 2, Tavčar 8, Krevatin 1.

Proti vodečemu moštvu Alabarde so Bradassijevi varovanci zadovoljivo igrali in se niso predali tako zlahka. Ko bi bili v obrambi nekoliko pazljivejši, bi lahko celo izgubili z manjšo razliko.

Borovci pa so v napadu dokaj učinkovito igrali in še posebej se je izkazal Darko Bradassi ki je bil s 27 točkami najboljši strelec srečanja.

IZIDI 11. KOLA

Don Bosco - Ricreatori 104:57; Inter 1904 - Sokol 93:29; Bor A - Alabarda 62:84; Saba - Bor B 141:15. Počitek: Ferroviario

LESTVICA

Alabarda 20, Don Bosco 18, Inter 1904 14, Ferroviario 12, Saba 10, Bor A 8, Sokol 4, Ricreatori 2, Bor B 0.

Bor A in Ferroviario imata tekmo manj.

PRIHODNJE KOLO

Sokol - Ferroviario (24. 1. ob 16.00 v Nabrežini); Dor Bosco - Saba; Bor B - Inter 1904 (25. 1. ob 10.00 na stadionu «1. maj»); Ricreatori - Bor A (25. 1. ob 10.00 v športni palači). Počitek: Alabarda.

DEČKI

Bor — Libertas 59:50 (25:20)

BOR: Kovačič 11, Krapež 10, Jogan, Smotlak, Pisani 2, Tavčar 4, Brandolin 22, Pupulin 4, Gruden 2, Korošec 4, Žerjal, Zniderič.

Borovi deški so dosegli četrto prvenstveno zmago. Tokrat so premagali tržaški Libertas po dokaj razburljivi tekmi. «Plavi» so začeli zelo dobro.

V drugi četrtini pa so morali na klop trije ključni igralci Bora, tako da so si gostje opomogli in skoraj nadoknadili zamujeno. V drugem delu tekme so naši fantje ponovno zaigrali agresivno in si tako pridobili zadostno prednost v koših. V Borovih vrstah so tokrat bili najboljši Brandolin, Kovačič in Krapež.

Cancia

IZIDI 8. KOLA

Inter Milje - Kontovel n.o.; Bor - Libertas 59:50; Barcolana - Jadran 50:68; Alabarda - Ferroviario 99:55; Inter 1904 - Don Bosco 77:78. Počitek: Ricreatori.

LESTVICA

Don Bosco 16, Alabarda 14, Inter 1904 12, Inter Milje in Ferroviario 10, Bor 8, Ricreatori 6, Jadran in Libertas 4, Kontovel 2, Barcolana 0.

Jadran ima tekmo več, Inter Milje ima tekmo manj, Kontovel ima dve tekmi manj.

PRIHODNJE KOLO

Kontovel - Barcolana (24. 1. ob 15.30 na Kontovelu); Libertas - Inter 1904; Ricreatori - Bor (25. 1. ob 8.15 v športni palači); Jadran - Alabarda (25. 1. ob 9.30 v Dolini).

POKAL POKALNIH PRVAKOV

Podvig Cibone

KAUNAS — V nadaljevanju košarkarskega tekmovanja za pokal pokalnih prvakov je včeraj zagrebška Cibona v Kaunasu premagala domače moštvo Žalgirisa s 84:75 (45:35).

Najboljši v zagrebških vrstah je bil Mihovil Nakić, ki je dosegel 29 točk, od le-teh kar 27 v prvem polčasu. (nb)

V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH

Danes zborovanje šahistov

ZSŠDI prireja danes ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah posvetovalno zborovanje šahistov vseh v zvezo včlanjenih društev.

Na dnevnem redu je pomenek o bodočem delovanju in o udeležbi v moštveni interligi med društvi iz Furlanije - Julijske krajine, koroške in primorske šahovske zveze.

Vsi šahisti so toplo vabljeni, da se zborovanja polnoštevilno udeležijo.

Ob prerani smrti

PAVLA SEDMAKA

izreka ŠZ Bor prizadeti družini in ŠD Polet iskreno sožalje.

ATLETIKA

Svetovni rekord «indoor»

PRAGA — Čehoslovakinja Jarmila Kratochvilova je na mednarodnem dvoranskem tekmovanju v Pragi postavila nov svetovni rekord v teku na 400 m s časom 51"02.

Prejšnji svetovni rekord na tej dvoranski razdalji je pripadal vzhodni Nemki Mariti Koch s časom 51"14.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 - 57 23
Naročnina
Mesečna 7.000 lir — vnaprej plačana celoletna 49.000 lir.
V SFRJ številka 5,50 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 80,00, letno 800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 100,00, letno 1000,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 22.600 lir. Finančni 800, legalni 700, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PRED OBISKOM PREDSEDNIKA JUGOSLOVANSKE VLADE V ZRN

OKREPITI STIKE IN ODPRAVITI NEREŠENA IN SPORNA VPRAŠANJA

Ostajajo odprta še mnoga gospodarska vprašanja na področju dolgoročnega sodelovanja

Dopisnik DELA za Primorski dnevnik

BONN — Predsednik zveznega izvršnega sveta Veselin Djuranovic prihaja v kratkem na obisk v zvezno republiko na povabilo kanclerja Helmuta Schmidta, da bi na višjem nivoju potrdil ugotovitev, ki izhaja iz številnih in intenzivnih stikov na različnih ravneh političnega in gospodarskega življenja, namreč o ugodnih trendih v odnosih in o pripravljenosti obeh strani odpraviti nerešena in sporna vprašanja.

Obisk Veselina Djuranovića nadaljuje vrsto meddržavnih stikov iz zadnjega leta, tako srečanje obeh zunanjih ministrov Vrhovca in Genscherja, obisk delegacije jugoslovanske zvezne skupščine pod vodstvom Zorana Polača, pa tudi obisk tedanjega predsednika Bundesrata Hansa-Ulricha Klöja in ministrskega predsednika ene izmed najbolj pomembnih zveznih dežel Porenja-Vestfalije Johanesa Raua v Jugoslaviji. Državniške stike je spremljalo nekaj ugodnih podatkov iz gospodarske menjave. Simbolično pa je navsezadnje ostalo v spominu, da se je Zvezna republika Nemčija pojavila na pogrebnih svečanostih za predsednikom Titom v najvišji zasedbi (predsednik republike, kancler in zunanji minister, ki je nekrati podkancler) ter tako nedvomno želelo dati izrecno politično podporo neodvisnemu in neuvrščenemu položaju Jugoslavije v svetovni politiki. V okvir povečevanja vzajemnega zaupanja je navsezadnje mogoče prišteti tudi začetek veljave sporazuma, ki ga je z Evropsko gospodarsko skupnostjo podpisala Jugoslavija tudi zaradi odločnega prizadevanja zvezne republike.

Podpis kreditnega aranžmaja, s katerim konzorcij zahodnonemških bank odobruje, deloma z varščino zvezne vlade v Bonnu, vsoto 1,1 milijarde nemških mark (600 milijonov od tega kot posojilo za nakup reprodukcijskega materiala in 500 milijonov kot čisto finančno posojilo) je zelo konkretni izraz izboljšanja odnosov med dvema državama na vseh ravneh. ZR Nemčija z njim upošteva uspehe ki jih je v lanskem letu doseglo jugoslovansko gospodarstvo v okviru načrta stabilizacije in ga še naprej podpira. Po zahodnonemških statističnih podatkih je Jugoslavija v okviru tega načrta izboljšala trgovinsko bilanco z ZR Nemčijo. Namesto 5,797 milijarde nemških mark v letu 1979 je Jugoslavija lani uvozila iz zvezne republike za 600 milijonov mark manj (ali za 12 odstotkov manj). Izvoz se je v istem času povečal od 2,2 milijarde nemških mark iz leta 1979 na 2,354 milijarde ali za sedem odstotkov.

Po isti statistiki (razlikuje se od jugoslovanske) je znašala pokritost jugoslovanskega izvoza iz ZR Nemčije z uvozom vanjo že čez 40 odstotkov. Čeprav so morda ti podatki, zlasti odstotek pokritosti uvoza z izvozom, nekoliko preveč širokosrčni, je tudi po strožjih statističnih merilih mogoče ugotoviti, da se je neugodni trend za Jugoslavijo iz zadnjih let, vendarle začel obračati v pozitivno smer in da strokovnjaki pričakujejo, da se bo trgovinska bilanca med državama še bolj uravnotežila. Dobre uspehe je zabeležilo tudi jugoslovansko turistično gospodarstvo v lanski sezoni: obiskalo naj bi jo 19 odstotkov več zahodnonemških turistov, čeprav primerjalni podatki povedo tudi, da Jugoslavija na zahodnonemškem turističnem tržišču ni izkoristila vseh možnosti. Od vseh turistov, ki potujejo v tujino, jih na primer samo 4 odstotke obišče Jugoslavijo in tam pusti kakšnih šestkrat manj deviz kot na primer v Italiji (po zahodnonemških podatkih so lani turisti iz ZR Nemčije porabili v Jugoslaviji 1250 milijonov nemških mark, v Italiji pa 7585 in v Španiji 2207 milijonov).

Med pozitivne točke plačilne bilance med državama sodijo še naprej nakazila jugoslovanskih delavcev na začasnem delu v zvezni republiki, čeprav so lani že zabeležili padec teh nakazil. Deloma je vzrok padca dejstvo, da s časom narašča število tistih Jugoslovanov, ki bodo verjetno v zvezni republiki ostali. Deloma se je, zlasti pri drugi generaciji tujih delavcev, izgubil občutek o tem, da je treba za vsako ceno varčevati, deloma pa se je tudi normalno življenje v zvezni republiki podražilo in za nakazila in varčevalne vloge ne ostaja več toliko kot poprej.

Odprta vprašanja ostajajo tudi v okviru gospodarskih odnosov tam, kjer gre za oblikovanje dolgoročnejše kooperacije, zlasti pri investicijah, pa tudi pri možnostih za skupne investicije v delovna mesta za delavce, ki bi se želeli vrniti v Jugoslavijo. Čeprav strokovnjaki ugotavljajo, da je sorazmerno širok krog odnosov med državama urejen s pogodbami, kar olajšuje delo, nekaterih pogodb nikakor ne pripeljejo do uspešnega konca. Še vedno je tako v razpravi sporazum o garancijah investicij (pred tako imenovanimi nekomercialnimi tveganji) in sporazum, ki naj bi odpravil primere dvojnega obdavčenja v trgovinski menjavi. Ko gre za oceno vzrokov, ki so kljub vzpodbudnim besedam pripeljale do stagnacije dolgoročne kooperacije, trdi zahodnonemška stran, da je krivda v negibčnosti jugoslovanskih predpisov, jugoslovanska stran pa meni, da je tudi v okviru veljavnih predpisov še mogoče izkoristiti rezerve in delovati koristno za obe strani.

Med ugodne spremljevalne podatke obiska sodi navsezadnje izboljšanje ozračja na področju, ki je v preteklosti skrbelo za hude zaostritve in celo krize. Z ostrejšimi policijskimi ukrepi proti sovražni emigraciji v ZR Nemčiji in z dejavnostjo sodišč, ki je nekaj vzorčnih primerov izkoriščenja zahodnonemškega ozemlja za dejavnosti proti Jugoslaviji ostreje kaznovalo, je odstranjena vsaj najhujša napetost. Nerešena vprašanja, ki bodo na dnevnem redu med pogovori Djuranovića z vodilnimi politiki zvezne republike in ki se navezujejo na različne načelne poglede na probleme (na primer na delo sredstev javnega obveščanja) imajo v celotnem ugodnem ozračju več možnosti, da jih rešijo v dvostransko zadovoljstvo.

MOJCA DRČAR - MURKO

NA TEMO KOROŠKEGA PLEBISCITA

Einspielerjevo predavanje v zelo reakcionarnem duhu

Prihodnje predavanje bo imel prof. Theodor Veiter

CELOVEC — Znana stališča protislovenskih krogov je v ponedeljek zvečer na celovški univerzi ponovil predsednik koroških «brambovcev» Valentin Einspieler. Einspieler je v okviru treh predavanj na tematiko koroškega plebiscita — minuli ponedeljek je referiral prof. Janko Pleterski, prihodnji ponedeljek pa bo zaključil krog predavanj prof. Theodor Veiter — predaval o razvoju jezikovnega in narodnostnega priznavanja od 1880 do 1976.

Predavatelj se je v glavnem držal tez, ki jih je formuliral v propagandni brošuri Zveze koroških brambovcev, v tako imenovani «Koroški beli knjigi».

Ob rezultatih ljudskih štetij je Einspieler, po poreklu sam Slovenec, razpletal teorijo o Vindišarjih na Koroškem, ki da se predvsem zaradi slovenske nacionalne politike ne čutijo več Slovence in se pri ljudskih štetjih uvrščajo v druge jezikovne kategorije. S to «vmesno» narodnostjo je razložil tudi velikansko upadanje števila Slovencev na Koroškem v zadnjih sto letih. V svojem prikazu se ni podrobneje spuščal v analizo ljudskih štetij in njihovih rezultatov, niti ni problematiziral razkoraka med subjektivno zavestjo in materinim jezikom, ki prihaja do izraza pri tako imenovanih Vindišarjih. V celoti vzet je bil referat vehementen zagovor «priznavalnega načela» in subjektivnih kriterijev pri ljudskih in jezikovnih štetjih. Tako je referent, kot je v razpravi ugotovil prof. Grafenauer iz Ljubljane, v določenem smislu potrdil eno od osnovnih trditev slovenskega zgodovinopisja, namreč da so od štetja do štetja bolj in bolj subjektivirali kriterije jezikovne in narodne pripadnosti, kar pa predstavlja desobjektivizacijo in relativizacijo njihovih rezultatov. Grafenauer je imenoval referat obrambo avstrijskih ljudskih štetij in politični komentar njihovih rezultatov.

Na protest pa so naletela tudi izvajanja vodje koroške ustavne službe Ralfa Unkarta, ki je ugotavljanje manjšine leta 1976 interpretiral kot reakcijo politike na trditve Slovencev, ki niso hoteli priznati majhnega števila slovenske manjšine in so operirali s fantastičnimi številkami. Po drugi strani pa je Unkart ugotovil, da uprava na Koroškem že od nekdaj ve, koliko je Slovencev na Koroškem in kje živijo, tako da ugotavljanje manjšine torej «objektivno ni bilo nikoli potrebno».

(Sindok)

Bodo razstavili «Guernico» v Madridu?

MADRID — Upati je že bilo, da bodo znamenito Picassovo «Guernico» prenesli iz muzeja sodobne umetnosti v New Yorku v madridski «Prado», kjer so že najavili, da bo v teku nekaj mesecev na ogled Evropejcem. Kaže pa, da je prišlo do nepredvidenih zapletljajev. Picassova hči Maya se je odločno izrekla proti premestitvi, čeprav je bila želja njenega očeta, da «Guernico» prenesejo v Španijo takrat, ko se bo politični položaj izboljšal. Po mnenju Maye Picasso pa do tega trenutka še ni prišlo.

AVEZZANO — Včeraj so aretirali mladega in elegantno oblečenega moškega, ki si je s svojim šarmantnim nastopom v zadnjem letu protizakonito nabral kar 200 milijonov lir. Predstavil se je kot agent tajne službe CIA, pravil, da je izgubil ključe svojega stanovanja, več naivnih žensk rimske buržuazije je lažem nasedlo in mu na razne načine tudi pomagalo. V zameno jim je elegantni moški prinašal šope cvetja v njihova stanovanja, tu pa je kradel ali celo izsiljeval denar. Končno so ga včeraj odkrili in prijavili sodišču.

MADRID — V zadnjih 24 urah so španski teroristi izvedli štiri atentate, ki pa niso povzročili človeških žrtev. Iz preiskave izhaja, da so bombe podtaknili pripadniki skrajne desnice.

VESTI S KOPRSKEGA

Nova knjiga domačega avtorja

KOPER — V osrednji knjižnici Srečka Vilharja v Kopru so predstavili knjigo domačega avtorja dr. Gabrijela Devetaka «Tehnične inovacije». Avtor je član Gospodarske zbornice Jugoslavije, sicer pa je zaposlen kot vodja marketing službe v tovarni Plama v Podgradu. Ob predstavitvi knjige je predstavil avtorja in njegovo delo ravnatelj osrednje knjižnice Jože Hočevar, dr. Gabrijel Devetak pa je govoril o pomenu inovacij v današnji družbi.

Obmejno sodelovanje kmetijskih zadrug

KOPER — Predstavniki sestavljene organizacije združenega dela Timav in konzorcija zamejskih kmetijskih zadrug so v Lipici podpisali pogodbo o dolgoročnem proizvodnem sodelovanju v okviru maloobmejnega prometa. Gre za razne izmenjave na področju poljedelstva, živinoreje in cvetličarstva. Tako bi na primer iz obmejnih zadrug v Jugoslaviji izvažali teleta, ki bi jih v zamejstvu dokrmili, v zameno pa bi uvažali beljakovine za domačo proizvodnjo krmil. Razne možnosti sodelovanja so tudi v proizvodnji mleka in mlečnih izdelkov in na drugih področjih.

L. O.

ZZB NOV za negovanje revolucionarnih izročil

LJUBLJANA — Republiški odbor Zveze združenj borcev narodnoosvobodilne vojne je na svoji seji včeraj sprejel glavne letošnje naloge te organizacije in pri tem dal poudarek na negovanje revolucionarnih izročil in njihovem prenašanju na mladi rod. V zvezi s tem se bo nadaljevalo pospešeno zbiranje, urejanje in izdajanje kronik, monografij in zbornikov enot in služb partizanske vojske, obenem pa bo borčevska organizacija vzpodbujala tudi najraznovrstnejše ustvarjalnost povezano s tematiko narodnoosvobodilne vojne in revolucije.

Republiški odbor se bo v zvezi s tem prizadeval za izgradnjo osrednjega muzeja revolucije v Ljubljani in za ureditev širšega območja partizanskega Roga. Poleg tega se bo ZZB vsestransko vključevala v obeleževanje 40-letnice vstaj slovenskega in drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Mednarodna dejavnost borčevske organizacije bo zasnovana na načelih politike neuvrščenosti, s težnjo, da še bolj poglobi sodelovanje z borčevskimi in drugimi demokratičnimi in protifašističnimi organizacijami po svetu, posebno še v sosednjih državah in med pripadniki slovenske narodnostne skupnosti v drugih državah. (jp)

KIMBERLEY (Južna Afrika) — Policija s premogovnega področja v Kimberleyu je aretirala predsednika trgovinske zbornice, dva kaplana in enajst črncev zaradi neredov, ki so izbruhnili v nekem šolskem poslopju. Črnski študentje, ki obiskujejo pouk v tem šolskem poslopju, že dalj časa bojkotirajo vladne oblasti.

POROČILA SLOVENSKIH ČLANOV VLADNE KOMISIJE NA VČERAJŠNJI TISKOVNI KONFERENCI V TRSTU

V celoti objavljamo poročila petih slovenskih članov posebne vladne komisije za preučevanje vprašanj v zvezi s pripravljanjem vladnega zakonskega osnutka za globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Kot poročamo na prvi strani, so Boris Iskra, Albin Sirk, Stojan Spetič, Karel Šiškovič in Aljoša Volčič obrazložili trletno delo komisije, ki ji je 31. decembra lanskega leta zapadel mandat. Podali so dokaj kritično oceno, iz katere izhaja, da je prišlo do razkoraka med predstavniki večinskega naroda in manjšine v komisiji, še predvsem v zvezi s priznavanjem nekaterih konkretnih pravic; iz vseh poročil tudi jasno izhaja, da je italijanska stran gledala na zahteve Slovencev iz nekakšnega centralističnega zornega kota, ki ni v skladu z demokratičnimi načeli ustave, da o mednarodnih obveznostih Italije do slovenske narodnostne skupnosti ne govorimo.

BORIS ISKRA:

Manjšine ni mogoče deliti v kategorije

Pravica, da Slovenci uveljavijo na enakopravni ravni svoj jezik v okviru skupnosti in v vseh javnih odnosih, je bistvena in emblematična, saj ji navzven in uradno jamči status enakopravnosti. Tudi zato, ker je raba jezika glavni pokazatelj obstoja in razvoja neke manjšine. Zato smo Slovenci v komisiji vedno vztrajali pri zahtevi, da je to treba zajamčiti povsod, kjer živi slovensko prebivalstvo v naši deželi in kjer je slovenska govorica v vsakdanji medsebojni rabi. Pri tem je to ozemlje zgodovinsko že znano, predvsem pa objektivno opredeljeno. Kje živi slovensko prebivalstvo najbolje zna tudi država sama, kar dokazuje tudi seznam občin, na katere se je neposredno obrnila vlada s svojimi vprašalnimi polami in tudi odgovori sami, ne glede na politične ocene posameznih občinskih uprav.

V sami komisiji je bil ugotovljen seznam 35 občin naše dežele, katerim je morebitni zakon o zaščiti namenjen in dejansko sovpada s področjem, kjer so zgodovinsko naseljeni Slovenci.

Ni naključje, da je vlada pristala na odpiranje slovenskih šol na omenjenem področju, pri čemer ne gre pozabiti, da so šole javna storitev, namenjena vsem članom manjšinske skupnosti, ne glede na strnjenost njihove naseljenosti v upravnih enotah.

Zato je tembolj nerazumljivo vztrajanje vladnih sil pri oblikah ugotavljanja, ki naj bi služile določanju ožjih predelov, nekakšnih «otokov jezikovne enakopravnosti», medtem ko bi drugje bili Slovenci za večino teh pravic prikrajšani. Pri tem je povsem nesprejemljivo dejstvo, da bi razlikovanje stopnje zaščite bilo odvisno od številčne premoči italijanske večine na določenem ozemlju.

Tak način postopanja bi dejansko spet ločil slovensko manjšino na več kategorij, kjer bi šibkejši imeli še najmanj pravic.

Zato še enkrat poudarjamo, da je sklop jezikovnih pravic po našem gledanju enovit in gre od zasebne do javne rabe, od šole do kulture, od stikov z oblastjo do občevanja oblasti z javnostjo.

Zato tudi ne sprejemamo nikakršnih oblik cepitve jezikovnih pravic na dele manjšine ali ožja območja, upoštevajoč tudi, da je minimalna ozemeljska enota pri izvajanju katerekoli in torej tudi te pravice — občina, saj se na njenem ozemlju odražajo tudi pristojnosti drugih državnih in deželnih oblasti, ki so prav tako dolžne jamčiti enakopravnost jezika manjšine.

Zato ponavljamo, da terjamo zaščito enakopravnega jezikovnega izražanja, ki naj bo homogena na celotnem ozemlju, kjer živimo, na osnovi avtomatizmov in dolžnosti oblasti, da to jamčijo brez nikakršnih ovir, saj je prav enakopravna raba manjšinskega jezika najbolj naravna med pravicami.

ALJOŠA VOLČIČ:

Zajamčiti razvoj kulturnih dejavnosti

Precejšen del razprav v komisiji je bil posvečen problemom kulture, kulturnih ustanov, založništva in periodičnega tiska.

Večina v komisiji je pokazala za te probleme nekaj zanimanja, vsaj v smislu, da ni prišlo do popolnoma odklonilnih stališč. Vendar ni prišlo do tako podrobno izdelanih predlogov, da bi bile zadovoljive rešitve zagotovljene.

Zgleden primer je Stalno slovensko gledališče, kateremu nihče ni odrekel formalnega priznanja in finančne podpore, a za katero ni zagotovljena poravnava deficita.

Podobno je s podporami za kulturne ustanove in društva. V glavnem je bil sprejet princip, naj bi zaščitni zakon zagotovil na podlagi člena 119 ustave dodatna sredstva deželi, ki naj bi v okviru že obstoječih (in od zakona potrjenih) kompetenc podpirala kulturno dejavnost slovenske narodnostne skupnosti. A tudi tu se večinski člani niso izrekli o ustanovah, ki naj bi podporo prejemale, o količini potrebnih sredstev in o kriterijih ter garancijah za njihovo porazdelitev.

Jasnejšo in zadovoljivejšo rešitev so člani večine predlagali za Glasbeno matico, ki naj bi ji država priznala status nižje in višje srednje šole umetniške usmeritve v smislu 8. člena zakonskega osnutka za reformo višje srednje šole, ki ga je vlada predložila še v prejšnji zakonodajni dobi.

Manj odprto stališče je večina v komisiji zavzela do kulturnih stikov s Slovenijo v obliki svobodnega pretakanja kulturnih dobrin (knjig, filmov, slik) in začasnega uvoza glasbil in razstavnih eksponatov. Zadevni dokumenti UNESCO in kulturni dogovor med Italijo in Jugoslavijo naj bi nudili zadostne možnosti.

Kar se tiče tiska večina v komisiji ni šla preko formalne ugotovitve, da ima slovenski tisk v Italiji omejeno tržišče in da to postavlja določene finančne probleme. Vendar iz tega ni potegnila nujne posledice. Tudi poziv državne federacije italijanskega tiska, naj manjšinski periodični tisk prejema olajšave, ki so jih deležne zadruge, ni vzbudil zanimanja. Osamljen glas iz večine je omenil, da bi lahko založništvo prejemalo finansiranje iz sredstev, ki naj bi bila razpoložljiva za kulturno dejavnost.

Kar se tiče radijskih in televizijskih oddaj v slovenščini je večina ocenila, da ni kaj dodati že obstoječi strukturi slovenske radijske postaje v Trstu in temu, kar predvideva člen 19 zakona št. 103 z dne 14. 4. 1975. Člani manjšine pa smo bili mnenja, da je treba slovenskim radijskim in televizijskim oddajam zagotoviti funkcionalno avtonomijo in da mora država biti manj pasivna pred dejstvom, da skoraj 6 let po odobritvi omenjenega zakona še ni prišlo med državo in ustanovo RAI do konvencije za televizijske oddaje v slovenščini v okviru tretjega kanala.

KAREL ŠIŠKOVIČ:

Osimski sporazum je vsestransko obvezujoč

Veliko važnost je treba pripisati v okviru preciziranja pravic, ki jih je treba priznati slovenski narodnostni skupnosti v Italiji, tudi vprašanju obsega obveznosti, ki jih ima Italija na podlagi notranjepravnih in mednarodnopravnih določb. Jasno je, da je Italija, ne glede na mednarodnopravne akte, obvezana zagotoviti Slovencem «posebni statut» na podlagi 6. člena ustave. O tem ne bi smelo biti dvoma, čeprav je, odkar je ustava v veljavi, država izdala samo posebne norme za slovenske šole, in to izključno za goriško in tržaško pokrajino.

Po drugi strani mora Italija zagotoviti slovenski narodnostni skupnosti posebne pravice — in to ne glede na specifične druge obveznosti — na podlagi mednarodnopravnih dokumentov, ki jih je ratificirala v okviru OZN in njenih posebnih organizacij ali pa v okviru evropskega sveta. Gre tu za določbe o etničnih, rasnih in verskih manjšinah, ki jih vsebujejo Ustanovna listina OZN, Deklaracija o človečanskih pravicah, Konvencija o odpravi vsakršne oblike rasne diskriminacije, Pakta o človečanskih pravicah ter evropska konvencija o človečanskih pravicah. Že omenjeni dokumenti predstavljajo zadostno obvezo italijanske države do manjšin in torej tudi do slovenske narodnostne skupnosti. Če pa te dokumente povežemo še s 3. in 6. členom ustave, postaja jasno, da so obveznosti točno določene.

Vendar vse to ni dovolj. Pred osimskimi sporazumi je bila Italija mednarodno obvezana glede manjšin tudi na podlagi 15. člena mirovne pogodbe iz leta 1947 in, kar se tiče Slovencev v tržaški pokrajini, s Posebnim statutom Londonskega sporazuma. Zadnji dokument je zapadel z osimsko pogodbo, zlasti z njenim 7. členom, ki govori o tem, da ne velja več. Vendar je osimska pogodba vnesla v svoji preambuli (IV. odstavek) in v svojem 8. členu nekaj jasnih določb, ki se ene — preambula — sklicujejo na ureditev vprašanja obeh manjšin — slovenske oz. italijanske — na podlagi «najvišje možne zaščite», izhajajoč iz lastne notranje ureditve in spoštujoč navedene dokumente OZN, druge pa — 8. člen — na doseženo raven zaščite iz naslova Posebnega statuta in na uresničenje njegovih še neizvajanih norm.

Zato bi moralo biti vsakomur jasno, da je osimska pogodba obvezujoča na vseh ravneh, tudi na mednarodnopravni ravni. V posebni komisiji pa so razen 5 Slovencev vsi ostali razvijali tezo, da je osimska pogodba mednarodnopravno obvezna samo v svojem 8. členu, ki naj bi se omejeval edinole na tržaško pokrajino, torej bi se nanašal samo na tržaške Slovence, medtem ko za ostale Slovence italijanska država ni mednarodnopravno obvezana. Stališče neslovenskih komisarjev je torej diferenciralo Slovence na 2 kategoriji, ki bi pravno pomenile, da spadajo eni — tržaški Slovenci — pod imperij mednarodno in notranjepravnih določb, medtem ko drugi — goriški in videmski Slovenci — pod imperij notranjepravnih določb. Takšna interpretacija bi brez dvoma privedla do diskriminatorskih ukrepov in bi med manjšino uveljavila tudi de jure «načelo» o različnem tretmanu. Jasno je, da so se Slovenci proti takšni interpretaciji uprli, ker eno je vprašanje teoretičnih razprav, drugo pa je uresničevanje teoretičnih razprav v praksi.

Zato so slovenski komisarji, ki jih podpirajo v njihovem mnenju Dunajska konvencija o pogodbenem pravu iz leta 1969, ki jo je tudi Italija ratificirala, in nekatera mnenja vidnih pravnih teoretikov, trdno prepričani, da je treba osimsko pogodbo interpretirati v smislu trdne mednarodnopravne obveznosti Italije, da uresniči posebne norme v korist manjšine in to čimprej, ker teče že 6 leto od podpisa osimskih sporazumov in 4. leto od njihove ratifikacije in uveljavitve.

STOJAN SPETIČ:

Soudeleženi moramo biti pri oblikovanju zakona

Če smo bili priča nejasnosti, dvoumnosti in vztrajnim poskusom omejevanja jezikovnih pravic naše skupnosti, moramo tudi poudariti, da je vladna stran dokazala, da ne razume in ne odobrava zahteve po ustrezni družbenogospodarski zaščiti objektivnih koristi in razvojnih možnosti manjšine na njenem ozemlju. Pri tem je zanimivo, da večkrat ponovljena stališča o odnosih med človekom in ozemljem, na katerem živi, niso v teh primerih obrodila pozitivnih spoznanj, najbrž zato, ker so služila predvsem kot «alibi» za omejevanje naših pravic.

In vendar nas dogajanja teh dni, kot tudi bližnje perspektive, silijo k vztrajni zahtevi, naj se zaščitijo interesi šibkejšega, torej manjšine. Mi zahtevamo, naj se manjšini omogoči vsaj to, da sodeluje v organih načrtovanja in torej pri oblikovanju izbir, ki vsekakor spreminjajo namembo ozemlja, na katerem živi. Poleg tega pa zahtevamo, naj se uresničijo nujni gospodarski in družbeni posegi na najbolj nerazvitih področjih, kot sta Benečija in Rezija, kajti obstoj narodne skupnosti na tem ozemlju je odvisen tudi od tega, ali bo mogoče zajeziti pojav izseljevanja in razslojevanja.

Družbenogospodarska zaščita manjšine ostaja, kljub mednarodnim spoznanjem, povsem odprto vprašanje in predmet nadaljnjega boja.

Kajti naša komisija je sredi decembra zaključila svoje delo. Predsednik Cassandro se je obvezal, da bo kar se da objektivno poročal vladi in ji posredoval celotno gradivo o našem delu. To pomeni, da bo vlada seznanjena tudi z našimi pripombami in utemeljitvijo naših zahtev.

Glede na samokritične tone v izjavi zunanjega ministra Colomba na srečanju z jugoslovanskim kolegom Vrhovcem o zamudi, s katero se vlada lotева manjšinskega vprašanja, upamo, da bo v najkrajšem času vlada pripravila svoj zakonski osnutek ali pa podoben dokument in ga posredovala zbornicama.

Parlament bi moral še pred koncem leta zaključiti razpravo o tem in o ostalih zakonskih osnutkih. Naša manjšina od demokratičnih sil pričakuje razumevanja in predvsem želi, da bi v parlamentu zastopane sile ne sklepale predhodnega pogovora z manjšino, kajti globalna bo samo tista zaščita, s katero bodo zadovoljni prizadeti, torej Slovenci v Italiji.

V komisiji je vladna stran pristala na sodelovanje manjšine pri oblikovanju izvrš(il)nih norm zakona in sicer v obliki paritetne posvetovalne komisije, čeprav ni bila definirana njena natančna sestava. Res pa je, da je bil govor tudi o tem, da bo komisija po svoje tudi nekakšen kompenzacijski organ, ki naj bi bdel nad izvajanjem zakonskih določil in skušal uskladiti morebitne spore.

Mi smo svoje delo zaključili. Nismo dosegli zadovoljivih rezultatov, pač pa zabeležili rezultate, ki jih je bilo mogoče doseči v taki sestavi in v političnih pogojih dela vladne komisije.

ALBIN SIRK:

Zahteva po avtonomiji slovenske šole v Italiji

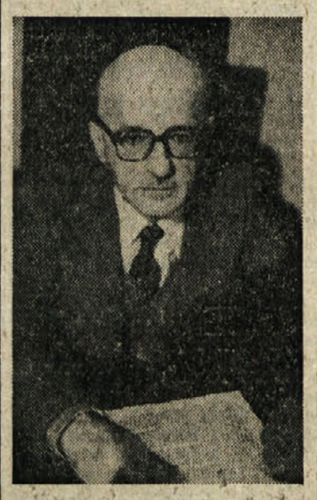

Slovenske šole na Tržaškem in Goriškem so v povojnem času živele de facto, dokler jim ni dal pravnega pečata ustanovni zakon št. 1012 z dne 19. julija 1961. Z odloki predsednika republike so se nato ustanovile posamezne šole, so bili določeni urniki, predmetniki, natečaji in staleži. Temu je sledil drugi zakon, št. 932 z dne 22. decembra 1973, ki je dopolnjeval prvega, ni pa izčrpno rešil vse problematike slovenskega šolstva.

Težnje slovenske javnosti so bile vedno usmerjene v zahtevo po avtonomiji slovenske šole tako z ozirom na birokratsko-upravni aparat (intendant, pokrajinski šolski skrbniki in ustrezni uradi) kakor glede organov v izvoljenih telesih (zlasti šolski okraj).

Tozadevno beležimo največji razkorak med zahtevami slovenskih predstavnikov in pogledi italijanskih predstavnikov v komisiji za globalno zaščito, in to zlasti kar se tiče zahteve po samostojnem šolskem okraju, čeprav je bil tudi kak posamezen prizvok z italijanske strani.

Glavna pridobitev je raztegnitev zgoraj omenjenih zakonov tudi na vičemsko pokrajino, čemur sledi kot nujna posledica možnost ustanovitve slovenskih šol z odloki predsednika republike tudi na tem področju, kjer bi se za to izrekli starši. Na šolskem skrbništvu v Vidmu naj bi bil stalno nameščen slovenski šolnik, ki naj bi mu bila poverjena tehnična izvedba pri organizaciji v prvi fazi ustanavljanja šol.

Predvideno imenovanje «posebnih viceproveditorjev» in postavitev ustreznih uradov na šolskih skrbništvih v Trstu in v Gorici ter v perspektivi v Vidmu pomeni dopolnilo člena 7 zakona št. 932, ki že predvideva dodelitev slovenskih šolnikov na omenjene urade. Posebnim viceproveditorjem naj bi bile poverjene vse naloge v upravljanju slovenskih šol, ki so sedaj v pristojnosti šolskih skrbnikov. Njih status pa ni jasen.

Imenovanje viceproveditorjev in ustanovitev šol v Benečiji nosita kot posledico tudi spremembo člena 9 zakona 932 glede zastopstva v posebni deželni komisiji za reševanje problemov slovenske šole, inflacija pa povečanje fondov za sestavljanje, prevajanje in tisk učbenikov predvidenih po členu 8 istega zakona.

Znižanje parametrov za ustanavljanje posameznih razredov in za obstoj slovenskih šol bo zakonsko zajamčeno, uveljavilo pa se je že po administrativni poti.

Možnost razširitve šolske mreže tako glede števila kakor tipa šol izhaja že iz I. člena zakona 1012. Resnici na ljubo se to tudi izvaja na Tržaškem in Goriškem, čeprav je treba za vsako iztrgano odločbo veliko napora.

Razni funkcionalno-organizativni aspekti šolstva bodo še predmet razprave na pristojnem ministrstvu, da se že obstoječi normativ prilagodi zahtevam glede natečajev, nestalnega učnega osebja, predmetnikov in urnikov.

Olajšave glede dobave didaktičnega materiala, študijskih podpor, poučnih izletov preko meje, seminarjev, ki so jih že deležne slovenske šole na Tržaškem, se raztegnejo na vse slovenske šole v deželi. V resnici se nekatere teh iniciativ že izvajajo tudi na Goriškem z dovoljenjem višjega šolskega skrbnika.

Ugotavljamo torej, da poročilo prefekta Rizza v bistvu ne vnaša zakonskih novosti, če ne raztegnitev že obstoječih zakonov na ves teritorij, kjer bivajo Slovenci, ali njih dopolnilo oziroma normiranje že obstoječega stanja ali administrativnih aktov.

TV Koper drevi o tiskovni konferenci

V okviru oddaje «Temi d'attualità» bo drevi ob 19.30 koprska televizija predvajala daljši prispevek agencije Alpe Adria o tiskovni konferenci petih slovenskih članov posebne vladne komisije.

V soboto ob 19. uri pa bo poročilo o včerajšnji tiskovni konferenci v okviru slovenske oddaje «Odprta meja». Oddaji je pripravila Ani Pertot.